

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
pliențe a Incizului comer-
ciant, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 600 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Lumină în noapte

— Gânduri ale unui închinător, lângă Pruncul Sfânt —

de Dumitru Neda

Prorocul cel de demult a avut vedenie mai presus de fire: Fecioară preacurată născând prunc, al cărui nume va fi Emanuil. (Is. 7,13). Și, la plinirea vremii, inger luminat va aduce aminte logodnicului Mariei cuvântul și vedenia Isaiei, dând și tâlcul numelui Pruncului minunat, dorit de poporul lui Israil și așteptat de neamuri: Cu noi este Dumnezeu. (Mt. 1, 22).

De aproape două mii de ani, lumea creștină are fericirea să se poată închina Celui vestit mai înainte de proci și care, părăsind sinurile Tatălui cereșc, s'a întrupat din Praacurata Fecioară și s'a făcut om, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Ceeace până în noaptea Nașterii Sfinte fusese numai dorință arzătoare și vis neîmplinit, de atunci încoace, pentru întreaga creștinătate, e o încântătoare și înălțătoare realitate dumnezească, și isvor de neînchipuite energii morale. Mulțumită acestui fapt, omenirea a putut admira neamul nou și ales al creștinilor, atât de laudat de vârhovnicul apostolilor (1 Petru 2, 9).

Venirea pe lume a Pruncului din brațele Fecioarei, înseamnă cotitură nouă în lumea conștiințelor. Dumnezeu întromenindu-se, firea omenească se va îndumnezei și ea prin atingerea și unirea cu Dumnezeu-Omul. Apostolul neamurilor e conștient și e mândru de aceasta. Și stăruie de toți câți în Hristos s'au botezat, și prin botez în Acelaș s'au îmbrăcat, să gândească și să simțească la fel, fiind mândri de bunătatea ce li-s'a arătat, și străduindu-se cu toții să îmbrace omul cel nou, care după Dumnezeu s'au zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului (Efes. 4, 24) și se înnoește spre cunoștință (Colos. 3, 10). Ceeace s'a putut spune atenienilor cu gusturi subțiri, într'un înțeles mai larg, că adecă neamul lui Dumnezeu suntem (Fapte, 17, 28-29), aceea creștinilor, după intrarea lor în legăturile iubirii suprafirești cu Fiul Omului, li-se poate propovădui ca adevăr viu și sfânt. Vechiul Răsărit creștin a fost stăpânit în chip deosebit de ideea atât de plastic exprimată de Sf. Atanasie cel Mare:

El (Hristos) s'a făcut om, ca pe noi să ne îndumnezeiască.

Pentru mistica creștină sănătoasă, ideea aceasta a devenit și a rămas idee centrală. Hristos este viața noastră. Prin El, cu El și pentru El trăiește și moare

creștinul. Cu conștiința aceasta au luptat și au biruit eroii Legii celei Noi. Gândul că Dumnezeu însuși s'a plecat la tine și petrece în permanență cu tine ca să te ridice la El, îți umple sufletul de smerenie și dă, în aceeași vreme, imbold spre necurmată activitate demnă, cumpănită, spiritualizată. Totodată iluminează sufletul cu o mândrie sfântă, călăuzitoare spre culmi scaldate în soare: Știu cui am crezut (2 Tim. 1, 12).

Acest fel de gândire și de trăire cu adevărat creștină nu e o autosugestie forțată, care s'ar hrăni cu chimere ideologice. La temelia ei stă cea mai măreață și mai sfântă realitate: faptul dumnezeirii Pruncului căruia se închină și acum, și în veci de veci, toată creștinătatea binecredincioasă. E doar adevăr de credință că Fiul Mariei ca Dumnezeu, se bucură de nemărginire, și ca atare e pretutindenea de față. În chip tainic, dar real, ca în Tatăl și în Spi-

ritul Sfânt, și întru Dânsul viem, și ne mișcăm și suntem (Fapte, 17, 28). O mișcare a mâinii, un cuvânt al gurii, o bătaie a inimii noastre nu are loc fără de împreunălucrarea Lui, care străbate tot ce ființează. Care străbate și sfințește, în chip special, tot ce-i mădular al Trupului său mistic.

Sub acest raport Sfinții toți sunt de o sensibilitate extraordinară, care crește, se adâncește și se lămurește și mai mult în urma unirii fizice cu Isus Euharisticul prin taina sf. Împărtășanii. Asta-i face să se gândească mereu la El; să-L doriască neîncetat; și să se nevoiască într'una să-și împodobiască tot mai deplin și mai cu grije, cu fapte meritorii, bisericile Spiritului, care sunt trupurile lor, (1 Cor. 3, 16-17; 2 Cor. 6, 16), muritoare acum, dar rânduite să străluciască odată în podoaba nemuririi. Toate tainele Bisericii spre aceasta sunt îndreptate și Vistierul bunătăților, prin împărtășirea harului sfânt și sfințitor, nu țintește, nici nu râvnește altceva, decât să crească toți și toate întru Hristos și să se desăvârșească întru El.

În veci binecuvântată fie Noaptea Sfântă, care a adus muritorilor pe Mântuitorul Hristos! Incepând cu acea noapte, lumea de bunăvoință a putut să aibă viață. Și mai multă să aibă (Io. 10, 10). Cum a și avut și are. Ceata imensă a mucenicilor și mărturisitorilor, cu și fără darul hirotonei, din toate părțile lumii și de toate vârstele și stările sociale, e dovadă mai grăitoare ca orice cuvânt.

Și nici că se putea să rămână nerodnică o iubire ca aceea, care l-a făcut, pe Unul Născut Fiul al Tatălui, să îmbrace smerita haină a fapturii omenești numai ca să-i arate zidirii sale înțelegătoare cât de mult ține la ea Ziditorul, și cu ce dor dorește s'o vadă fericită în slăvile cerești. Căci, după cum învăță sf. Ambrosie, în deplin acord cu sfântul patriarh al Alexandriei: „Christus, de coelestibus, ad terrena descendens, terrenis se admiscuit, ut hominem coelestem efficiat — Hristos, pogorându-se din cele cerești la cele pământești, s'a amestecat cu celea de aici, ca pe pământean să-l facă ființă cerească”.

Pruncul Preasfânt din peștera Viflaimului e împăratul ceriului și al pământului. În numele lui tot genunchiul caută să se plece: al celor cerești, al celor pământești și al celor de desubt, și toată limba să mărturisească, că Domn este Isus Hristos întru slava lui Dumnezeu Tatăl (Fil. 2, 10-11). Acum,

de prasnica nașterii sale, cuvine-se ca gândul nostru să se oprească în preajma ieslelor ce l-au primit la venirea întru ale sale (Io. 1, 11) și să-i aducă închinare din inimi curate și iubitoare. Și totodată să se ispitască pe sine: iubeste-l oare, cu adevărat, stăpânul acestui gând, pe Domnul său și Dumnezeuul său?

Faptele să grăiască! S'a scurs atâta vreme dela anii priceperii. Am parcurs catehismul și istoria mântuirii cu pildurile vieții lui Hristos. Și poate că, la rândul nostru, tot ce-am învățat și noi odinioară, am propus altora. Intrebarea cea mare însă e: oare luat-am suflet din sufletul Omului-Dumnezeu, și trăit-am în atmosfera Lui, vieță din vieța Lui? Pentru că altfel, chiar înalte trepte ierarhice de-am fi urcat, nu suntem nimic altceva decât aramă sunătoare și chimval răsunător (1 Cor. 13, 1) și nașterea lui Hristos nu ne este de folos.

E îngrozitor și numai să te gândești la așa ceva, când avem între noi pe Dumnezeu întrupat anume ca să trăim și noi viață divină cu adevărat, nu numai un simulacru de asemenea vieță. Și totuși, uitându-ne înlăuntrul inimii noastre și în jur de noi, mai ales în aceste zile de întunec, ne copleșește durerea constatării că până și lumea ce se zice creștină așa trăiește de fapt de parcă încă n'ar fi venit Hristos pe pământ. Vrăsmășia dintre bisericile ce se zic creștine, sfâșierea dintre neamuri ce n'au scos încă din vieța obștească semnul Crucii, păgânătatea practică nu numai a atâtor mireni, ci chiar și a unor bisericani, pe cât de tragic de elocvente, pe atât de bătătoare la ochi, fac de prisos o dovedire mai de amă-

nunt. — Tocmai de aceea: mila Pruncului Isus, cu atât mai vărtos, să fie cu noi cu toți!

Virtute aleasă: Cumpătarea. Familia Sfântă rămâne pildă veșnică de sobrietate, fie că o contemplăm în peștera din Viflaim, fie că petrecem cu gândul în preajma ei în Egiptul fastului și risipei Faraonilor, fie că o admirăm în casa muncitorească din Nazaretul Galileii.

Lumea n'a prea înțeles această virtute nici în vremile cele de demult, nici în zilele noastre. Dovezi sunt cu duiumul. Și nu e bine să fie așa. — Cum atât de cuminte a spus-o cineva și în *Argus*, din prilejul „zilei economiei“ care s'a ținut, cu multe vorbe frumoase, acum de curând, și la noi:

[...] „Risipitori au fost în toate vremile și pretutindeni. De unii vorbește istoria. Cleopatra își topea perlele în oțet și le bea. Erau gustoase? Gât de rac, cum zicea Carageale? Nu. Dar, dintr'o sorbitură, putea să înghită, repede și fără bătaie de cap, milioane de sesterți.

Un risipitor se plângea lui Socrate că nu are bani.

— Imprumută-te dela tine, l-a povățuit filosoful, tăind din cheltuelile pe care le faci.

Diogene, văzând că un risipitor nu are pe masa lui decât o strachină cu măsline, i-a zis:

— Ei, dacă totdeauna ai fi mâncat așa, acum n'ai fi prânzit atât de rău.

Risipa e o boală, și o boală grea, adesea fără leac. Ne-a făcut și nouă destul rău, rău cumplit. De câte ori, Stat și particulari, fără prevedere, fără grija zilei de mâine, n'au crezut că banul e izvor, că pot să ia fără să pună nimic la loc, că

n'o să dea niciodată de fundul sacului. S'a cheltuit adesea orbește, s'au mâncat milioane și miliarde, fără să se spună, vorba lui Diderot, un cuvânt de duh, fără să se facă o faptă bună. Numai când fântâna seacă, numai atunci cunoști prețul apei.

În ziua economiei nu putem sărbători mai cuminte și mai cuviincios această mare virtute, decât dând cu toții, de sus și de jos, Stat și particulari, pilda cumpătării în toate, în traiu, în cheltueli, ca și în vorbire. Să ne aducem aminte azi și să ni le săpăm în suflet, povețele bătrânești, atât de sănătoase: strânge bani albi pentru zile negre, că, cine nu strânge la tinerețe, nu va avea ce mânca la bătrânețe.

Pilda ce ne-o dă și sub raportul cumpătării Familia Sfântă, slujască-ne și ea de binefăcătoare învățătură.

Pacea binevoirii

Din pastorala de Crăciun a I. P. S.
VALERIU TRAIAN FRENȚIU

... Învățăturile ce se desprind din întâmplările dela Nașterea Domnului, sunt mai actuale ca oricând pentru întreaga suflarea românească. Neamul românesc de pretutindenea a trecut, în cei din urmă doi ani, prin cele mai înspăimântătoare sguđuri, cari amenințau cu nimicire însăși ființa noastră ca neam. Înșelat și dus în rătăcire de către aceia cari aveau chemarea și datoria să-l conducă pe calea întăririi și înălțării, părăsit de prietenii cari făceau totul să ne jertfească pentru interesele lor; pândit și năpăstuit din toate părțile de către dușmanii de veacuri, cari, în ura lor păgână, lucrau din răspuțeri la prăbușirea noastră, gata să ne sfâșie pământul în care zac părinții, moșii și strămoșii noștri,

FOIȚA „UNIRII“

Robul lui Hristos

între slugile iadului

Film trăit aievea, nu ticluit de fantezie

I. Între începutul și mijlocul lunii Iunie 1940, mă plimbam, în silențiu ce premerge hirotoniei, prin largile și lungile coridoare ale considerabilei clădiri a Părinților Predicatori Lazariști din Cetatea Eternă, spre care duc toate drumurile. Spre curtea îngrădită de zidurile clădirii, ce formează un dreptunghi, străjuiau ferestrele mari și dese; spre corpul ediliciului, ușile camerelor întrerupeau continuul peretelui, iar deasupra ușilor și ferestrelor, tablouri multe-multe, a persoanelor ce fuseseră eminente prin anumite virtuți practice prin sfințenie, ori prin locul ales ce-l ocupaseră în conducerea comunității susnumiților Părinți. La câțiva pași, după a doua cotitură a coridorului, dela statuia neagră și totuși parcă vie, a sf. Vincențiu de Paul, apare o față ecleziastică de talie înaltă și plină, o figură brunetă, cu fruntea bine arcuită și sprincenele dese, ochii negri, bărbia puțin proeminentă. Crucea episcopală și capuțul episcopal își țineau locurile lor de cinste.

„Ce episcop e acesta? mi se adresă glumind, căci purtam „brăul“ trandafiriu al uni-formei colegiului *Pio-Romano-Roma*. Inspi-

rându-mi încredere, i-am răspuns și eu pe un ton glumeț, dar demn. Mă poștește în camera sa. Am avut o strângere de inimă, căci trebuie să vorbesc în timpul exercițiilor spirituale, dar invitația Prsf. *Ignațiu Dubowski*, episcop de Filippoli-Arabia, episcop de Lusk și Jitomir, administrator apostolic de Kamenetz, nu am putut-o refuza.

În camera, nu nedemnă de episcop, se încing discuții de cunoaștere, într'o italiană nu chiar perfect vorbită. Apoi, fiind în acel pios local pentru exerciții spirituale, m'am retras, scuzându-mă, câștigând bunăvoința înaltului demnitar dovedită cu un cadou de două broșuri, descriind „raiul“ bolșevic și „activitatea“ lui. — Iată istoria brodată pe suferințele cauzate de guvernarea bolșevică, susnumitul episcop evocând timpuri neroniene în vremea noastră.

În anul 1919, în toiul războiului civil din Rusia: Ucrainenii în frunte cu hatmanul *Petliura*, luptau pentru independență contra generalului *Denikin*, ce conducea armata albă din restul armatei imperiale-ruse, rămasă credincioasă țarismului.

Petliura governa, prin voința poporului și „prin grația Berlinului“: Podolia, Wolhynia, Ucraina. Orașele Jitomir și Kiev au suferit din cauza revoluției și erau încercuite de generalul Denikin.

Din aurora dimineții Duminecii Floriilor soldații ucrainieni agitați, părăsesc Jitomirul, înaintând spre Berdicev, căci dintre Szpakávoka, nori de praf și fum, cu glas de tun, amenințau crescendo, deoarece armata roșie

era mai numeroasă. Locuitorii Jitomirului erau stăpâniți când de unii combatanți, când de alții, neavând siguranța de mâine și aproape obișnuiți cu succesiunea celor două partide. Fiind Dumineca Floriilor, catolicii, după obiceiul strămoșilor, se adună în casa Domnului, spre meditația Sf. Patimi și spre ușurarea, prin resemnare, în „Via Crucis“. La orele 10 a. m., vine păstorul în mijlocul turmei cuvântătoare. Marele preot Prsf. *Ignațiu Dub-Dubowski* își face intrarea în catedrală ca în timpuri de pace, începând ritul frumos și mișcător, în fața mulțimei credincioșilor înghesuți.

În decursul sf. Liturghii, artileria bolșevică își ținea „discursul“ infernal, ce scuipa ploaie de ghiulele asupra orașului, încât credincioșii așteptau, moment de moment, să fie îngropați de vii. Dar episcopul dădu poruncă să se închidă ușile, și orga să sune mai puternic, spre a acoperi glasul tunurilor. Catedrala era stropită de schije, în vreme ce în stradă explodau grenadele și mitralierele melițau. Bolșevicii într'adins pușcau spre Catedrală să ucidă păstorul și turma credincioșilor. Două ore de bombardament au trecut, dar păstorul n'a avut nici măcar o oiță rănită. Piața însă era lucru oribil: era semănată de schije, grămezi de ruine, mitraliere și tunuri distruse, dar părăsite, fără nici o victimă omenească. — Au înțeles atunci că Providența i-a salvat între zidurile casei Domnului.

II. — Excelență! — Ce este Don Stănilav? — Jitomirul e invadat de bolșevici și nu se poate părăsi orașul. — Și chiar de

Neamul românesc și-a văzut cu ochii începutul prăbușirii. La răsărit, la miazănoapte și miazăzi trupul Țării și al Neamului fu sfâșiat, puterea de viață paralizată, pare-că nici o reacție nu se încerca. Totul părea sfârșit. Expulzați de către cei ce intraseră prin neglijare în moșia noastră, și refugiați din calea sălbaticii prigoane, Românii pribegesc în Țara lor, căutându-și un loc de scut și o bucată de pâine, pe care li-o oferă frații lor, înmuiată cu lacrimi. Isus Hristos, care și El atunci, în noaptea sfântă, a fost alungat dela toate ușile unde bătuse cerșind un loc de adăpost, care, pentru răutatea oamenilor, petrecu ca și un pribeg pe moșia sa, a văzut strâmtorarea poporului său, care se încrezuse atât de mult în cei pe cari îi socotea conducătorii săi din mila lui Dumnezeu, și a pus stăvilă prăbușirii ce se pornise din toate părțile, trimițând omul — cu adevărat din mila Domnului — care să fie poporului luminător, izbăvitor și conducător. Sub cârmuirea lui trupul sfâșiat al Neamului se reîncheagă, granițele prăbușite la răsărit se rezidesc și strălucirea virtuților strămoșești s'a răspândit azi în lumea întreagă. Astfel, toate nădejtile de viitor sunt îndreptățite.

Dar în timp ce Conducătorul nostru, înconjurat de toată forța Neamului, se străduiește să refacă granițele prăbușite, în dosul frontului de luptă pe moarte și viață noi cei de acasă stăm, ca un front de rezistență, în adăposturile noastre. Pe noi, pe brațele noastre, pe munca noastră se razimă frontul artelor. Zădărnicia sângelui vărsat va fi osânda sufletelor noastre.

Solidaritatea națională, condiția esențială a izbândei în toate, trebuie să fie dublată de solidaritatea creștinească, ce ne-o impune porunca iubirii aproapelui și datoria de a lupta împotriva dușmanilor Bisericii lui Hristos. În această iarnă ce s'a abătut peste noi, cu lipsurile greutățile și suferințele celor mulți,

sufletele noastre trebuie să cuprindă cu căldura dragostei creștinești pe toți aceia cari își dau viața pentru pacea și liniștea noastră, pentru ridicarea Neamului și pentru izbânda Crucii asupra puterilor iadului, întruchipate în stăpânirea bolșevică. De aceea, gândul și jertfa dragostei noastre să fie, în rândul întâiu, pentru acei, cari cu trupurile lor îngrădesc pământul Țării, și pe cele mari îndepărtări înfrâng puterile duhului răzvrătirii și al distrugerii, luptând pe pământ și în înălțimile cerului, pe ape și în adâncul mării. Să nu se uite, că până ce aceste puteri cari amenințau lumea întreagă și, în rândul întâiu, Țara noastră, vor rămânea în picioare, nu vom putea avea pace în pământul pe care ne-a așezat Dumnezeu. Iată pentru ce trebuie să luptăm noi și peste granițele Țării, până la distrugerea iadului bolșevic: *luptăm pentru Hristos, pentru pacea lumii, pentru Neam și Țară.* — Apoi jertfa dragostei noastre să fie și pentru văduvele și orfanii aceluia cari și-au jertfit viața întru apărarea creștinismului și a Patriei.

Nu mai puțină căldură trebuie să reverse dragostea noastră și asupra celorlalți frați ai noștri, cari sunt în lipsuri și suferințe, dar mai ales asupra fraților noștri izgoniți din căminurile lor și cari așteaptă dela noi — până ce le va veni și lor rândul să-și vadă iar moșia — să-i ajutăm după puterile noastre, văzând în fiecare dintre ei pe Cristos cel alungat dela toate ușile, unde bătuse în noaptea sfântă, cerșind un adăpost într-ale sale. Să dăm din ce avem, căci tot ce avem nu e al nostru, ci al Domnului, dela el l-am primit. „Ce ai — zice Sf. Apostol Pavel — ce nu ai primit? Iar dacă ai primit, ce te fălești, ca și cum n'ai fi primit?”. (I. Cor. 4, 7). Faptele dragostei noastre față de toți cei lipsiți vor fi hotărâtoare în cumpăna judecării de apoi...

Bucuria Crăciunului

Crăciunul îmbracă sufletul într-o atmosferă de pace și tainică bucurie. Plutește ceva în aerul de Crăciun, și fiecare se împărtășește de atragerile unei plăcute contemplări a Pruncului divin.

E oare ecoul acelor raze de cântec îngeresc ce brăzdau cerul în minunata noapte? Sau poate, răspunsul de peste veacuri dat aceluiaș cântec cu tainice rezonanțe: *Pe pământ pace, între oameni bunăvoire..?* Nu putem preciza, dar fenomenul e universal simțit între creștini: Și cântul îngeresc, și atrăgătoarea înfățișare a Pruncului în care se arată veșnicul cuvânt, produc în inimi paces, fac să dispară grija, și zilele de Crăciun sunt o paranteză în scurgerea vremurilor atât de apăsătoare.

Dar aproape fiecare se gândește numai la bucuria lui. Căminul cald, masa bogată revederea în familie, reprezintă sloiul de care se prind firisoarele de abur ale păcii din aerul de Crăciun.

De ce nu ne-am gândi însă și la bucuria altora? La bucuria Păstorilor, mai nobilă și mai tăcută, mai plină de rugăciune și mai luminată în noapte, căci Vișaimul lor nu le dădea altceva decât pe *Mântuitorul*, venit să-i izbăvească?

La bucuria Ingerilor-cerești, vestitori ai unei noi împărății și conducători prin bezna în staul de lumină — plini de neșpusă fericire, manifestată în cântec, că *Împăratul* lor începe cucerirea?

La bucuria Preacuratei, în demnă aureolă de reculeasă umilință, imobilă în contemplare, extaziată de mirare, că ieslea îi arată pe *Fiul* ei divin?

La ce n'am prinde în grota sufletului nostru aceste motive ca izvor de pace și înșniri de bucurie?

am putea-o face — zise demn și calm Preasfințitul — nu așa face-o. — Dece Excelență? Aici se vor întâmpla cruzimi teribile. — Domnul a suferit mai mult decât noi pătimind ce a pățit. Noi nu trebuie numai să predicăm altora ca să sufere cu resemnare și răbdare, ci să dăm exemplu, suferind dacă Domnul vrea... În fiecare zi noi oferim Domnului jertfă fără sânge. Acuma e, poate, voia lui Dumnezeu, s'o oferim cu sânge. De cine ne vom teme, odată ce Maestrul divin ne-a zis: Fericți cei prigoniți pentru dreptate, căci a lor este împărăția cerurilor. Fericți veți fi când vă vor blestema pe voi, și vă vor prigoni, și, mințind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, pentru mine. Bucurați-vă și vă veseliți, căci plata voastră mare este în ceruri. Căci așa au prigoniți pe proroci cari au fost mai înainte de voi“.

Păr. Stanislav, cum mai puteți avea frică după aceste considerații?

— Excelență, iertați-mi lașitatea, numai cine are credință ca Exc. Voastră știe suferi. Dar să ajungă până aici, trebuie să fii sfânt.

Nu, Părinte Stanislav, trebuie numai ca toată inima noastră să fie a lui Isus, căci numai dela El putem aștepta putere, forță de a suferi cum se cuvine crucea apăsătoare... Azi avem în față niște fapte ce ne transpun în timpurile primelor veacuri ale creștinismului. Deci trebuie să fim gata a trăi ascunși în catacombe, ori a fi martirizați în public, ori ceva asemenea. Istoria se repetă. Luptă între Ormuzd și Ahriman durează încă în toată lumea... Ingozitorul fluviu de sânge

al victimelor inocente se scurge nu numai în Orient, ci și în Occident, deși nu așa deschis... E totdeauna acelaș dușman ce țintește la acelaș scop: distrugerea sf. Biserici a lui Hristos.

Așa a decurs discuția între episcop, marele păstor, și secretarul său preot, întreruptă fiind doar de către o explozie puternică, ce a sdruncinat palatul episcopal.

Se grăbesc spre geam... Un regiment roșu trecea pe dinaintea palatului episcopal, iar unul dintre urătorii de Dumnezeu a aruncat o grenadă în statua lui Isus Mântuitorul și Răscumpărătorul, prefăcând-o în bucăți, gemând parcă, ce acuzau pe criminalii de roșii, ce resping așa brutal, cu o ură inexplicabilă, sângele dumnezeesc, vărsat pentru toți din dragoste și cu prisosință.

În urma regimentului sacrileg, se adună vecini indignați de barbaria satanică, cari ingenunchiați cer lui Dumnezeu iertare, pentru marele păcat al soldaților din tabăra lui Lenin, care a zis că: pentru a-și ajunge scopul este în stare să treacă peste munți de cadavre și să traverseze înotând un ocean de sânge, căci pentru el e mai bine a ucide o sută de nevinovați, decât a lăsa în viață un vinovat față de ideea comunistă. Și a ucis de fapt: 128 episcopi, 26.777 preoți, 7570 profesori, circa 9000 medici, 94.000 ofițeri, circa 1.000.000 soldați, 200.000 polițiști și jandarmi, 450.000 învățători, 22.000.000 meseriași și săteni, cam 10.000.000 morți de foame; total cam 40.000.000 (conferința Prsf. Ignățiu Dub-Dubowski, episcop de Filippoli etc., 10 Aprilie 1937.)

Cu toții au început a strânge frânturile statuei, ținându-le ca moaște. Dar cei prezenți, plini de compătimire și frică, privesc o femeie tânără, cu un copil gingaș în brațe, care așa s'a revoltat în sufletul său, încât și-a pierdut, pe loc, sârmana, mințile. Mii de persoane stăteau în jurul statuei ruinate, privind, revoltate sufletește, opera diabolică. Între timp păstorul vine primit cu sărutări de mâini și, cei ce nu ajungeau la sărutatul mâinilor arhieresti, îi sărutau vestmintele.

— Părintele nostru prea iubit, scapă-ne — strigau din toate părțile. Arhierul, înfrânt de durere, ingenunche și apoi intonă încet: „Sfinte Dumnezeule, sfinte Tare, sfinte Fără de moarte, îndură-Te spre noi“. Formula aceasta fu apoi repetată de mii și mii de voci, ca o rugăciune mică, un strigăt aprins de focul credinței vii, implorând milă. „Scapă-ne, Doamne, de ciumă, de foamete, de războiu“. Moment sfânt și solemn, în care divergențele confesionale, (lucrări omenești, încăpățănate, și de multe ori interesate, din nenorocire) s'au uitat. Catolicii, ortodocșii și evreii se rugau Plăsmuitorului și Răscumpărătorului a toată făptura omenească. Tot orașul era în rugăciune. — Așa se roagă sufletele sincere din părțile orientale.

III. Această manifestație jtomireană, schimbă planul diabolic bolșevic de a despărți de turmă Vlădicul atât de iubit, fiindu-le teamă de o eventuală răscoală antibolșevică, chiar în orașul-reședință de episcop. Metoda de persecuție, devine, deci, cea mo-

Ar fi mai creștinească și mai dezinteresată, mai demnă și mai înaltă bucurie ce-ar stăpâni casa și sufletul celui ce-și zice creștin!... Atunci poate cel lipsit de bucurie ar fi mai înțeles și darul nostru pentru ei ar însemna recunoștința pentru Harul cerului și al smereniei Fecioarei în noaptea de Crăciun.

E. Popa

Cel mai frumos premiu fără îndoială că e premiul pentru virtute. Urmând o pildă străină, la noi l-a instituit Alex. Mavrogheni din Athena, în amintirea străbunului său Nicolae Mavrogheni, fost voevod al Munteniei, și apoi al Moldovei. Se împărțește anual, în sumă de 100.000 Lei, de către Academia Română, care a fost anume încredințată cu aceasta.

Acum de curând premiul din chestie a fost înmănat, în cadre sărbătorești, doamnei Galina Georgescu din București de însuși președ. Academiei Române, d. I. Simionescu. Cu acest prilej pâr. Nae Popescu a citit referatul asupra îndreptării pomenitei doamne la premiul pe care l-a primit. În acel referat — după cum cetim în „Universul” — se precizează că premiata a rămas văduvă de tânără cu cinci copii. A venit cu ei în București, unde a învățat croitoria lucrând zi și noapte, trecând 7 ierni în aceeași haină subțire. Și-a terminat între timp liceul, a audiat cursuri la universitate, și și-a crescut serios copiii, cari azi au rosturi în lume.

Pe lângă cei cinci ai săi, a crescut pe cei patru fii ai violonistului Buică, părăsiți de tatăl lor și orfani de mamă. A crescut apoi doi orfani de război din satul Nana, pe o nepoată a îngrijit-o prin școli, iar acum crește un copil de școală primară, pe mama acestuia oarbă și pe alți doi copii surdo-muși.

Toate acestea le-a făcut fără ajutorul cuiva, fără cerșit pe ici și pe dincolo, numai prin munca mâinilor ei de croitoare, de scriitoare la mașină și de chibzuită gospodină. Puterea ei de muncă i-a găsit vreme să țină conferințe de popularizare și să publice literatură pentru copii (sub numele *Gallia Tudor*).

Această femeie face parte din acele creștine cari sunt gata oricând să ajute pe aproapele lor; virtute de seamă, cerută de Mântuitorul.

Cântați Domnului cântare nouă

Așa ne îndeamnă psalmistul. Așa ne spune inima creștină. Aceasta e lozinca praznicului Nașterii Sfinte. — Aceasta ne trebuie în ziua de azi. Și cum cântarea exprimă sentimentul cel mai adânc și mai nobil din om, ea singură ne poate înălța deasupra acestei lumi deșarte, transplantându-ne în sfere cu adevărat divine.

Nici nu e mirare, că întreg serviciul divin e întrețesut cu atâtea cântări, care de cari mai dulci și mai fermecătoare, cât poate în privința aceasta emula cu opera cea mai sublimă. De aceea trebuie să ne cunoaștem bine rolul, ce ne este rezervat, la sf. Liturgie în deosebi, cât opera aceasta s'apară în adevărata ei splendoare, ce trezește, captează și atrage sufletele cele mai indiferente, amorțite și chiar înghețate. Firește, nimic din ce cuprinde Liturgierul sau Euchologiul nu trebuie bagatelizat. Nici nu trebuie reținute sau accentuate mai mult acelea părți, cari ne convin nouă. Cu atât mai puțin e permis să le adaptăm împrejurărilor noastre personale. De schimbat nici nu poate fi vorba, dacă ne respectăm demnitatea preoțească și rolul, ce-l îndeplinim.

Astfel e bine să medităm îndelung asu-

pra fiecărei rugăciuni, ce o rostim cu glas tare, negrăbindu-ne și dându-i importanța, ce i-se cuvine, prin o exprimare corectă a cuvintelor, prin o accentuare melodiosă și potrivită limbii și însoțindu-o de sentimentul nostru propriu, ca astfel să putem excita în credincioși acelaș sentiment de rugăminte sau de mulțămire față de Cerescul Părinte. Nu trebuie neglijată nici mimica feței, poziția mâinilor, a picioarelor și a întreg corpului nostru în decursul serviciului divin, ca astfel să nu dăm impresia, că facem serviciul de mântuială, ori că suntem obosiți, sau stăpâniți de lene și indiferentism.

Cântați Domnului cântare nouă: a milei, a iubirii curate, a păcii adevărate. Aceasta o așteaptă credincioșii în zilele de față. Așa ne strigă mulțimea invalizilor, văduvelor și orfanilor de război. Astfel ne asaltează glasurile răgușite ale bolnavilor, ale săracilor și ale tuturor năcăjiților. Spre cine să se îndrepte oamenii în suferințele lor atât de multe și feliurite, dacă nu spre acela, căruia îi zic „părinte” ?!

De aceea ușa preotului e deschisă tuturor. În orice timp. La orice oră. Un preot adevărat nu se simte molestă nici în timpul nopții. Cu atât mai puțin nu e deranjat în somnul de după masă. Chiar și'n timpul mesei servește pe cei, cari au lipsă de medicină grabnică.

Iubirea curată ne îndeamnă să ne cercetăm oițele la casele lor, spre a le cunoaște păsul, a le vedea situația, a le da sfatul cel mai potrivit împrejurărilor proprii și spre a le mângăia în vreme de restriște.

Pacea în familie ca și între vecini de mulțori reclamă prezența preotului, care prin cuvintele scripturii și prin sfaturile-i părințești poate împăca spiritele cele mai învrăbite. Preotul cu ajutorul lui Dumnezeu alungă vrajba din multe case, apropie pe soții dușmăniți pentru lucruri de nimica și

rală, contra urmașului celor doisprezece apostoli, așteptând momentul favorabil ca, fără șgomot, să se scape de atât de odiosul episcop pentru ei. Zilnic se perindau, ștafetele roșii, în numele comisariatului, cu diferite pretexte trase de păr, spre a se face, încet-încet, stăpâni pe albituri, haine, încălțăminte și mobile, etc.

Această procedură prelungită și nelegiuită voia să deguste pe episcop cumva. Episcopul avea o colecțiune de vase de porcelan: chineze și japoneze, la cari râvneau bolșevicii, încercând a constrânge pe căseni să o predea. Într'o zi, pătruseră în camera unde erau aceste vase, începând distrugerea lor, când apare în ușe episcopul în persoană. Adunătura aceasta banditească, înconjură în mod obraznic pe episcop cu revolverele și biciurile în mâini, cerând să li-se predea imediat colecția de porcelane. Episcopul făcu semn unui argat să-i aducă pălăria, în timp ce observa o tăcere solemnă. Bătrânul Ioan execută porunca, iar episcopul, acoperindu-se, se adresă bandiților:

— Acum pot să vă vorbesc.

— Cum? zise capul bandei

— Credeam că sunteți oameni civilizați, — zise prelatul — și că în fața unui episcop catolic, nu ați îndrăzni niciodată, a vă prezenta cu capul acoperit. Dar m'am înșelat mult, și pentru aceasta m'am acoperit și eu, ca să mă fac, în sensul acesta, asemenea vouă. Ce voiți dar?

— Noi, tovarășe episcop, am venit să-ți luăm porcelanele.

— Cevoiți?
— Porcelanele tale.
— Pentru cine?
— Pentru comisar.
— Pentru a face aceasta aveți vre-un mandat, sau vreun document?
— Nu, tovarășe episcop.
— Cum? Voiți să confiscați lucrurile fără nici un document? Nici prin minte nu-mi trece să vi-le predau. Voi lucrați ilegal, iar eu voi da ordin elementelor cinstite să vă aresteze.

Cuvintele acestea au avut efect neașteptat. Roșii se descoperiră rușinați și mâinile-și luară poziția verticală. Bălbăiră cuvinte încalcite, de scuză, și se retraseră plouați de nereușită, neîndrăznind nici în fața reședinței vlădicești să se acopere.

IV. Într'o zi se răspândi șvonul în oraș că bolșevicii vor să ucidă episcopul. Poporeni ce-și iubea păstorul, aflând de planul infernal, se hotărî să-l apere cu prețul oricărui sacrificiu. Au și făcut în jurul episcopiei o adevărată gardă armată. Catolici, ortodocși, evrei, peste o mie de persoane, înarmate cu furci, securi, revolvere, cuțite ș. a., se succedau zi și noapte pentru apărarea episcopului. Ziua înfruntau pe bolșevici, noaptea luminau pietele cu focuri, făcând cunună în jurul lor și cântând imne sacre.

Din prudență, păstorul mare inopăta în meditație și rugăciuni, în turnul clopotniței, de unde nu se reintorcea, decât cu ziua albă. Dimineața, escortat de oile turmei sale, își făcea intrarea în catedrală, pentru reînnoirea

Cinei celei de taină. Într'o seară, surprinde în jurul palatului episcopal o zarvă. O trupă de bolșevici, în număr mai mare ca de obicei, a alarmat lumea. Episcopul nu putu să-și reia ascunzătoarea din turn, ci, cu o periniță subsoară, se îndreptă spre parc, printr'o ușă dosnică. Ii vine gândul, că, perinița fiind albă, ar putea fi observată. Deci îi face „baie” într'o mocirlă. Apoi, istovit de insomnie și de suferințe, petrecu și el câteva ore, în noroiul bălții. Spre dimineață, înconjurat de cântecele religioase, semnul lipsei unui pericol apropiat, se ridică plin de noroi, dar ploaia torențială-l pătrunse cât poate apa, și-l curăți în acelaș timp de noroiul băltoacei. Pricepu apoi, că banda bolșevică de seara, se oprise câteva ore lângă episcopie, dar nu avu curajul să acționeze deschis.

V. Multe planuri bolșevice au fost zădărnice. Dar nu i-a descurajat nereușita ci, iară și iară, elaborau altele și altele.

— Totuși, tovarășe episcop este acasă?

— Exc. Sa este acasă, răspunse camerierul Ioan, deschizând bețivului comisar, ușa. Sbirii năvălesc spre capelă, unde episcopul recita mătăniile.

— Să se ridice tovarășul episcop! zise unul dintre năvălitori, către Prsf. Sa, smulgând tapetul treptelor dela altar.

— Aici în episcopie se prepară contra-revoluția, sbieră bețivul Ievreinow. În altare voi ascundeți arme.

știe să-i atragă prin o catehizație blândă și temeinică.

Dacă vom ști să facem din amvon locul de atracție al acelor, cari vreau să se convingă, că numai în cadrele bisericii și'n apropierea lui Isus e adevărata viață, pace și iubire desinteresată și dacă vom face totul, ca credincioșii în scaunul mărturisirii să găsiască mângăerea, liniștea și puterea de-a înfrunta toate greutățile vieții înseamnă, că: Am cântat Domnului cântare nouă.

Leonte Opris

Moș Crăciun

— 1941 —

*Moș Crăciun, al păcii crainic,
Câte porți, în astă noapte,
Ți se vor deschide tainic,
Să-ți asculte sfatu'n șoapte?*

*Câți obraji te-așteaptă oare,
Să le ștergi sudoarea rece?
Câți râniți mai gem că-i doare?
Moartea azi, pe câți petrece?*

*Și pe câte frunți ce numa
Acum anu-ți colindară,
Le acopere azi huma,
Sau zăpada solitară?*

*Câți orfani, în Noaptea Sfântă,
Mai visează la tăticul,
Peste-a cărui piept implântă,
Azi, călcâiul, inamicul?*

*Dar la ceice numai jalea,
De un an și jumătate
Le aține mereu calea,
Văduviți de libertate*

*Câte inimi de fecioare
Și feciori, azi nu colindă,
Ce privesc doar gânditoare
Busuiocul de pe grindă?*

Câte țări veghiază'n pace

Azi în staulul-minune?

— Dumnezeu când om se face,

Moș Crăciune, Moș Crăciune...

Petru Anca

Ce vedere minunată! Obiceiuri românești de Crăciun

I.

Dupăce Preasfânta Fecioară Maria, după vorbele ingerului: „Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine; vei naște fiu căruia-i vei da numele Isus“, primește a fi mamă a Răscumpărătorului Lumii, pleacă împreună cu Iosif, logodnicul ei, în Vifleim, pentru a se înscrie, după porunca Cesarului. Și după cum spune Evanghelistul Luca, fiind acolo „s'au împlinit zilele ei să nască“. Și deoarece loc n'au găsit, casele fiind pline, Fecioara Maria fu nevoită să se adăpostească într'un staul.

Ș'acolo, în acel staul, afară din oraș, se naște Fiul lui Dumnezeu. Și s'a deschis cerul, și pe scări albe de lumină, coborau ingerii din cer în haine strălucitoare, deasupra peșterei, cântând cum numai corurile ingerilor știu să cânte: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire“. Și nu departe de staul se găseseră niște păstori cu oile. Ingerul Domnului li s'a arătat și ei s'au speriat. Dar ingerul le-a spus: „Nu vă temeți, căci iată vă vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul: Vi s'a născut astăzi mântuitor, care este Hristos Domnul în orașul lui David.

Și acesta va fi semnul; afla-ve-ți un prunc în iesle“. Și au mers păstorii ducându-i daruri și închinându-i-se ca unui mare împărat. Tot în acest timp ajung în Ierusalim trei magi, conduși de către o stea luminoasă.

Dar sunt prinși și duși la Irod, care-i

întreabă de noul născut care va fi împărat peste Israil și-i roagă, cu viclenie, să treacă, după ce-l vor afla, și pe la el, ca să meargă și el să i-se închine. Craii conduși mai de parte de stea, ajung la locul unde era culcat Impăratul Impăraților și se închină, după cum spune colinda:

Cu daruri s'au închinat
Ca unui mare împărat;
Aur, smirnă și tămâie
De pomenire să fie.

Dar pe la Irod, n'au mai dat. Irod văzând aceasta, porunci ca toți copiii dela doi ani în jos să fie uciși. Și mulțime de prunci au murit de ascuțișul sabiei lui Irod. Poporul i-a și făcut o colindă acestui omoritor de prunci:

Vezi Iroade ce-ai făcut
Dacă 'n Hristos n'ai crezut.
Mare oaste-ai ridicat,
Mulți copii mici a-i tăiat.
Mii de prunci patrusprezece
Ia-i tăiat cu sânge rece.
Dar pe Hristos n'ai aflat
O! Iroade blestemat.

Însă Isus a scăpat, deoarece Ingerul Domnului s'a arătat noaptea în vis lui Iosif și i-a spus să ia pe prunc și pe mama lui și să fugă în Egipt. Și călare pe un asin, a trebuit să fugă Maria împreună cu Iosif și Isus, de teama mâniei lui Irod. — Acestea toate le știe bine și poporul nostru.

II.

Era acum vre-o patru ani la Crăciun. Ajunul s'a întâmplat să cadă pe o zi într'adevăr frumoasă. Ninsese toată noaptea, fulgi mari și deși, încât căruia care ducea prin sat, dimineața nu se mai zări. Zăpada acoperea toate. Satul părea acoperit cu argint. O atmosferă tăcută înconjura toate. Nu era frig, iar fumul coșurilor se înălța în sus, ceea ce prezicea o vreme frumoasă. Copacii de pe marginea drumului, par'că erau presărați

— Mai curând ingenunchietoare, zis eronic episcopul.

— Pare că Dumnezeu vostru, tovarășe episcop, trebuie să fie foarte desgustat, de sosirea, la Jitomir, a unor oaspeți ca noi?

— Nu blasfemați în prezența unui episcop catolic.

— Tovarășul episcop este destul de trufaș, și aceasta o numește blasfemie, injurătură, strigă Ievreinow, aruncându-se, disprețuitor, pe fotoliu.

— Să ne rugăm — zise episcopul preoților, cu vocea joasă: „Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus...“

— Iată ce aveți în cap: femeile! O blestemată burghezie! — strigă Ievreinow, isbind ingenunchetoarea, și apoi continuă: Tu, tovarășe episcop, ar trebui să înțelegi, că acum nu-i timpul de pierdut în rugăciune; sunt atâtea de făcut. Voi popii (răutăcios) timp prea îndelungat ați supt sângele proletarului; acum a sunat ora și pentru voi. Acum proletarul se va veseli pe spinarea voastră; veți vedea mâine, poimâne...

„Benedictus fructus ventris tui, esus“ continuau preoții.

Tăcere! urlă turbat comisarul. Vă voi da nu pe „Maria“ ci pe Sonia (o stricată publică, ajunsă comisar extraordinar). Da, Sonia va fi mulțumită de a primi pe camarazii popii. Dece nu răspundeți? Nu vă place propunerea mea? Dar eu vă cunosc, canaliilor. — Ce zice tovarășul episcop?

„Sancta Maria, Mater Dei“, recitau dreoții mai departe.

„— Trebuie să-mi răspundeți“ urlă înfuriat Ievreinow.

„Ora pro nobis“.

— Ah, blestemați de burgheji, și sărind de pe fotoliu, amenință pe episcop învârtind biciul, ce-l ținea în mână.

— „Ce vreți? Poate vă împiedicăm să faceți ce voiți?“ zise fără agitație episcopul.

— Da, noi voim, noi voim, noi voim... țipa Ievreinow, învârtind cravașa în preajma ochilor vlădicăi.

— Ce voiți, deci?

— Voim să descoperim uneltele și, uneltorii contra revoluției.

— Căutați!

— Tovarășul episcop trebuie să ne însoțească, și ne va arăta armele ascunse.

— Aici nu sunt arme.

— Aici nu, dar în palat.

— Mergeți și căutați.

— Tu tovarășe episcop vii cu noi.

— Sunt în rugăciune, nu vedeți?

— Voi nu vă gândiți la altceva, decât să vă rugați.

— Voi din contră, la revoluție.

— Tăcere! se înfurie Ievreinow, oprind cravașa deasupra capului vlădicăi ce se uita în ochii agresorului. Liniște profundă se sălășlui între ei. Bețivul, impietrit în poziția de a lovi pe episcop, se retrase. Mâna lui nu luă poziție. Chemă însoțitorii și plecă.

Cu un aer întunecat de insucces, se prezintă Soniei, comisara extraordinară, cunoscută, în acele timpuri, în orașul Kharkow, pentru viața ei imorală. Așteptase pe vlădica

preparată cu o sticlă de votcă cu grade multe. Poate că avea de gând să facă și cu episcopul, ce făcuse cu preotul Bavariski la Cazny Ostrow, care apoi a fost îmbucătățit și aruncat la câinii infometați.

VI. După plecarea lui Ievreinow, episcopul dădu ordin să se cerceteze bagajele musafirului Adolf Zalenski, fugit din Wolhynia, (Polonia), ca să se asigure. Și lucru înspăimântător: în bagaje, printre vechile costume naționale poloneze, se aflau arme: cuțite de vânatoare, praf de pușcă, etc. Dacă ar fi cercetat Ievreinow, cu siguranță episcopul, preoții, servitorii, și-ar fi găsit moartea imediat, căci ar fi avut probe de „contrarevoluție“ Ierarhul dădu ordin să dispară acele unelte a căror prezență ar aduce moartea din mâinile roșilor. Gărzile voluntare din jurul palatului episcopal, compuse aproape jumătate din ortodocși și evrei, nu mai intonau imne sacre, căci au observat din prezența lui Ievreinow cum căută nod în papură spre a condamna la moarte pe iubitul lor păstor. Într'o noapte minunată de Iunie, umbre palide, din multele focuri din piață, jucau în felul lor ca pe un paravan îmbrăcat în doliu nocturn, pe pereții vlădicăi, iar în jurul izvoarelor de lumină se țeseau, emoționant, întâmplările din ziua trecută. Preasf. Episcop nu putea dormi, căci mulțimea îi cerea des prezența la fereastră, spre a se putea convinge, că nu i-s'a întâmplat nimic. Într'o vreme dânsul medita Patimile Domnului, se ruga și se pregătea de moarte.

VII. Se svonise că bolșevicii vreau să

cu puf ușor de lână albă și, din când în când, sunet de zurgălăi se auzea când trecea vre-o sanie pe drum. Un miros de pâine prăjită și de colaci, plutea în aerul proaspăt și curat. E la amiază. Clopotul dela biserică își mișcă încet limba, scoțând glasuri calde de aramă. Și nici n'a trecut bine masa, în satul meu de prin Sălaj, încep frumoasele obiceiuri de Crăciun. Pe la ora 2, copilași de o șchioapă încep să colinde, apar pe la ferestre. Parcă-i văd! Mititei, sgribiliți, cu o cușmă mare în cap și care le lunecă pe ochi, iar în spate poartă o traistă, mare pentru micimea lor, iar în picioare cu niște cisme prea mari pentru piciorușele lor. Inotau cu greu prin zăpada care le ajungea până la genunchi. Incepeau dintr'un capăt al satului, se opreau la fereastra casei și apoi unul dintre ei striga: Veselite-om gazdă'n casă? Iar dacă primea răspuns afirmativ, începeau o colindă. Dar ce colindă! Câteva viersuri învățate pe derost, cari erau mai mult recitate decât cântate. Astfel îi auzeai:

Puică neagră bagă'n sac,
Scoală gazdă dă-mi colac.

Apoi:

Voie bună ș'o colindă,
Haida-ți cu nucile'n tindă.

Și... gata colinda. Alergau apoi grăbiți la ușe, unde își primeau nucile. După ce plecau, numai că-i auzeai: Măi, ție câte nuci ți-a dat? — Mie mi-e plină traista. Apoi o luau la altă casă. Unii băieți mai mari, mai ștregari, îi învățau colinzi de ale lor. Și numai că-i auzeai strigând cu o voce răgușită:

Colo sus pe lângă lună
Este o oală cu păsulă.

A început să ningă. Fulgi mari plutesc domol prin aer ș'apoi cad jos, luând forme de mici stelute albe de cristal. Pe la ora 5, începeau să colinde copiii mai mari, copiii de școală, desigur colinzi mai frumoase învățate la școală cu învățătorul. Apăreau apoi

stelele. Era cel mai frumos spectacol să vezi trei copilași ca vai de ei, deghizați: unul în crai (care purta steaua), altul în cioban, și în sfârșit unul deghizat într'un moș bătrân, cu barbă de câlți, cu un baston mare în mână și cu o traistă cât lumea, în care strângea darurile și căruia la noi i se zice botoș. Intrau în casă cântând: „Trei crai dela Răsărit” urma apoi o urare, ca în cele din urmă moșul să-și scuture traista zicând:

Nici în oală nici în poală;
Traista moșului îi goală.

Ori ciobanul adăuga:

Toată ziua umblu la școală
Numai cu străituța goală.
De mălaiul cel prăjit
Dinții 'n gură mi-au albit.
Dar am venit la D-voastră
Să mă cinstiți cu un colac, cu un cârnaț
Învârtit de 24 de ori pe după grumaz.

Apoi, primindu-și darurile, plecau. Urma *Vifleimul*, interpretat de feciorii din sat, și care avea atracții pentru păstorii care rolau în această mică piesă. Era interesant un obicei al acestor păstori din „Vifleim”. În timpul când Irod, craii și ceilalți rolau în casă, păstorii rămăneau în tindă, unde, de cele mai multe ori, era hornul plin de cârnați și slănină. În întunec se plictiseau bieții păstori și de aceea numai ce-i vedeai, că unul svârle cu băta în horn și imediat picau vre-o doi cârnați. Și apoi apăreau înăuntru (când li se începea rolul) cu câte un cârnaț lung în gură. Și lumea râdea, dar după ce obiceiul începu a fi cunoscut, oamenii, pe seara de Crăciun, nu-și mai lăsau cârnații în horn, căci era jale. Păstorii, la sfârșitul *Vifleimului*, începeau să joace cântând următoarea colindă:

Voi juniți păstorilor
Voi săltați și vă bucurați.
Câte sărbători în lume,
Nu-s ca Crăciun nici un nume
De bun, de folos și de veselos.

Sân-Văsai cu Bobotează
Tot după Crăciun urmează
Apoi vin Cășlegile, se mărită fetele
Și le umblă pețitori
Și se 'nsoară și feciori.
Tot așa zice mama
Să-mi aleg acum lumea:
Înalt, sprâncenat, cu părutul pieptănat
Și părul prin clop să iasă,
Numai să mă văd mireasă.
Fie orb, fie schiop, numai să fie cu clop.
Carne, șuncă, naș Părinte
De cârnaț mi-aduce-aminte
Doamne bate-l bine-i pare
Când vede dărabul mare.

Dar toate aceste, erau întrecute de *colindul bătrânilor*. Vă puteți închipui, 20-30 de oameni, colindând încet la geam, ca apoi să intre tot colindând înăuntru unul câte unul. După ce termină, urează sărbători fecicite, beau câte un păhărel de vin, apoi, la altă casă! În casele mai înstărite, un pom de Crăciun își aruncă razele luminițelor sale în toate părțile și mirosul acela de brad, se amestecă cu frumosul cântec „o brad frumos cu cetina tot verde”. Și copilașii stau în genunchi și așteaptă ingerașul, care apare îmbrăcat în alb și ei se roagă, uitându-se cu sfială și în același timp cu teamă la presupusul inger. Și dacă, din întâmplare, ieși afară din casă, vezi cum picură de sus, steluțe albe de zăpadă și auzi colinzi, ce par corurile ingerilor din seara nașterii lui Isus.

III.

În legătură cu această sărbătoare a Crăciunului, îmi vine în minte o întâmplare care mă face să-mi aduc des aminte de satul meu din *Sălaj*. Câțiva elevi colindam în jurul unui brăduț pipernicit, într'o casă sărăcioasă. Colindam pentru a aduce și acolo; mângâierea, bucuria sărbătorii Crăciunului. În jurul pomului, stăteau doi copii orfani de mamă, iar pe vatra călduță ședea bunicul lor, și bătrâna stătea în picioare lângă pat, privind când la noi, când la cei doi nepoți. Am

surprindă pe vlădica în ornate sacre, spre a le profana. Spre împiedecarea actului sacrilegiu, vlădica nu putu celebra sf. Liturghie, și se mulțumi a sta în capela personală, cufundat în rugăciune, în fața lui Isus Euharisticul, când se aude sunetul clopotelor, ce anunțau pericolul iminent. Strigăte de maltratați din partea bolșevicilor, cu biciuri și bețe, spre a-și face loc, până la episcopie. Strigătele începură și 'n pajat. Semn că agresorii se apropiu de victimă. Vlădica, în rasă simplă, eși din capelă spre locuință, aflându-se deodată față în față cu Ievreinow, care începu să țipe:

— Spune-mi, canalie, unde-i episcopul?

— Eu sunt, ce voiți?

— Ah! Dumneavoastră sunteți episcopul?

— Da, eu sunt. Dar pentru ce faceți gălăgie? Cred că am de-a face cu oameni ce reprezintă o autoritate, pe care, oricare ar fi ea, noi suntem siliți a o recunoaște. Eu mă comport față de Dv. calm și demn. Pentru ce, deci, nu observați cele mai elementare reguli de civilizație și tratați o persoană superioară vouă prin vârstă și demnitate, un episcop catolic, într'un mod neomenesc? Spuneți ce voiți?

Ievreinow turburat în fața superiorității Episcopului, fixă cu ochii dușumeaua și, cu aer mai blând răspunde:

— Dvoastră, tovarășe episcop, și preoții Dvoastră, trebuie să mă urmați, pentru a merge la muncă.

— Când?

— Imediat.

— Dar fiți mai prudenți în a da porunci.

— Cum? — strigă comisarul.

— În primul rând, cum preoții mei sunt în oraș în diferite părți, trebuie să-i convoc să le fac cunoscut ordinul. În al doilea rând, spuneți-mi etatea care obligă la acest lucru, pentru că am unii preoți bătrâni, pentru cari trebuie să aveți oarecare considerație.

— Toți preoții, până la etatea de 60 ani.

— Bine, dar indicați-mi ora și locul unde să mă prezint punctual cu preoții mei. Puteți conta pe cuvântul unui episcop catolic.

— La ora 9.30, înaintea palatului.

— Așa dar: la ora 9.30, voi fi punctual la întâlnire.

Ievreinow, nemulțumit de reușită, se îndepărtă cu oamenii săi. Ierarhul intră în anticameră și rămase uimit, căci se afla acolo ultimul bagaj al d. Zelinski, care conținea arme de vânatoare, și servitorii n'au avut timp să-l ascundă. — Ce s'ar fi întâmplat cu episcopul, preoții și servitorii, dacă episcopul nu avea inspirația să întâmpine pe Ievreinow? Și de data asta Domnul l-a salvat de moarte sigură.

VIII. Preoții se adunau mereu la locul indicat de comisar. Mereu, mereu, se aduna și poporul, gândindu-se la cei ce trebuiau să meargă la muncă sălnică. Poate la martiriu. La ora 9.30 cortegiul, în frunte cu episcopul și ajutorul său și 12 preoți, porni spre Calvar. Apostolul cu fața liniștită, luminată de un suris ceresc, dovedind oilor încredințate păstoriei sale, că-i este egal: viață, ori mușenie, dacă aceasta este inevitabil, după spusa

sf. Paul: „Ori de trăim, ori de murim, ai Domnului suntem” (*Rom. 14, 8*). Cortegiul curgea mărindu-și debitul, ajungând la câteva mii de persoane, între cari multe erau înarmate. Aerul era despiciat mereu de spăzi, cuțite, furci și arme în toată puterea cuvântului, iară pe fețele posesorilor acestor instrumente amenințătoare, puteai citi voința fermă de apărare.

Amintitul comisar își dete seama de gândurile poporului și apostrofă pe Vlădica: Pentru ce face să se răscoale poporul?

— Voi sunteți cei ce răsculați poporul. N'ați văzut că acest popor în mod spontan urmează păstorul? Eu n'am chemat, nici n'am făcut atent pe nimeni.

— Reîntoarceți-vă în oraș — răsună glasul poruncitor al lui Ievreinow, observând superioritatea în număr, a poporului, care ar fi măcelărit pe loc pe bolșevici, pentru acțiunile lor nelegiuite.

— Cine v'a autorizat a da aceste ordine? Aci comandați înaintarea, aci contrariul; ce vrea să zică asta?

— Întoarceți-vă la episcopie — zise Ievreinow.

— Bine, bine, dar trebuie să vă justificați; vreau să știu cu ce autorizație ați îndrăsnit a mă trata în modul acesta — insistă păstorul. Constrâns moralmente, comisarul scoate la iveală o foaie tipărită, oferită celui ce-i cerea justificarea procedurii. Înțelegând tot, plin de bucurie anunță poporul că a învins: „La Biserica.”

Ievreinow cu ai săi se retrag; iar miile

terminat de colindat. Bătrâna plângea. — Da de ce plângi Nană Floare? — Așa de bine-mi pare că ați venit și la noi a colinda! Nu ne uitați niciodată! Ș'apoi mă bucur că am ajuns și acest Crăciun. Oare pe celalalt l-oi mai ajunge? Tu ce zici moșule? Zise ea, întorcând capul către moșul ce-și aprindea pipa. — Nu știu, zise moșul, dând cu tristețe din cap. Le urarăm sărbători fericite, și ieșirăm afară înduioșați. Bătrâna ne petrecu, cu năframa la ochi.

Ar mai trebui să amintesc despre *colindul țiganilor*. Avem multă lume din acest fel de nație. Și umblă și ei la colindat. Dar colindă în așa fel, încât se aude dela un capăt la altul al satului. Colindă 3-4 inși pe 8 voci și mai ales după ce beau puțin, încep a urla la ferestre, încât te doare capul ascultându-i. Și e interesant că apar la câte o casă, de vre-o două-trei ori. La câte o casă, se adună bătrânii din sat și joacă cărți pe nuci, în timp ce babele fleacăresc mai la o parte și râd cu hohote când bătrânul ei moș pierde toate nucile. Pe la orele 12, lumea se adună la biserică, unde ascultă pe bătrânul preot, care le vorbește despre nașterea lui Isus, despre însemnătatea mare a acestei sărbători și despre bucuria ce trebuie s'o simtăm omul în ziua aceea.

Apoi lumea pleacă incet-încet, spre casă. Ici și colo se mai aude câte un colind și apoi dispare în noapte orice șgomot. Nici vântul nu mai suflă! Toate dorm, numai fulgii de zăpadă cad, picură unul câte unul și se așează, pe gluga albă de zăpadă, ce acopere toate.

Și din liniștea adâncă a nopții s'a desprins un glas ce rostește o urare de Crăciun a poporului:

Acest praznic luminat
Noi cu drag l-am așteptat;
Auzim îngeri cântând,
Vedem crai călătorind,

După o stea luminoasă
Ce în răsărit s'arată,
Vedem cerul mai frumos
De Nașterea lui Hristos.
Îngerii-aduc veste bună
La tot neamul împreună.
Noi vă dorim să trăiți
Întru mulți ani fericiți
La mulți ani s'aveți folos
De Nașterea lui Hristos.

Alexandru Varhanovschi

S'a mai aprins o lumină. Ca în totdeauna, așa și astăzi, Biserica a dat dovadă că are ca scop mântuirea, numai și numai mântuirea, tuturor sufletelor. De aceea Of. Vicarial în persoana pâr. Dr. Rațiu, dimpreună cu Dnii Prof. Univ. Dr. Alex. Borza și Er. Buia, văzând că studențimea română unită din Timișoara nu are posibilitatea de a asculta Sf. Liturghie în dumineci și sărbători și de-a trăi o viață spirituală intensă — fiind lipsiți de o biserică ce să le stea la dispoziție, biserica vicarială fiind prea departe iar cea mai aproape fiind absolut neîncăpătoare — a convocat pe ziua de 30 Nov. a. c., pe toți studenții celor patru Facultăți din loc. (Fac. de Științe, Politehnica, Agronomia și Academia de Muzică și Artă Dramatică) spre a conveni la constituirea Astrului și la soluționarea problemei cu biserica. Studențimea română unită din Timișoara, conștie de datorințele sale spirituale, a răspuns la acest apel, adunându-se într'un număr foarte mare la Biserica Vicarială, având în fruntea lor pe Dnii Dr. Buia și Dr. T. Morariu, ambii prof. universitari.

Aici, după o scurtă rugăciune, pâr. Vicar Dr. Rațiu a adresat studențimii un cuvânt de îmbărbătare, arătând marele rol al acestei asociații creștine. Apoi a vorbit d. prof. Univ. Dr. Buia și pâr. Prof.

Cosma, iar din partea studențimii a luat cuvânt studentul Ciungu, făcând un călduros apel la toți colegii dânsului, și la urmă a asigurat pe pâr. Vicar de tot concursul studențimii. După aceasta a urmat constituirea Astrului, care a intrat imediat în acțiune.

În vederea Sf. Sărbători ale Nașterii lui Hristos, Astrul-studențesc a aranjat tradiționalele *Exerciții spirituale*, compuse dintr'o serie de conferințe religioase ținute de pâr. Vicar Dr. Rațiu în zilele de 12 și 13 l. c., când s'au făcut și mărturisirile studenților. Iar în ziua de 14 (l. c.) spre marea mulțumire a tuturor studenților, datorită dd. prof. Univ. Dr. Alex. Borza, Dr. Buia, pâr. Rațiu și stud. Ciungu, la orele 10 1/2, s'a făcut *inaugurarea Capelii studenților români uniți*, în localul Liceului comercial, printr'un serviciu religios, ca tot în aceeași zi, la orele 11, să se celebreze *prima Sf. Liturghie „academică“* de către pâr. Vicar Rațiu și pâr. prof. Cosma. La această Sf. Liturghie, a luat parte toată studențimea unită și într'o atmosferă de profundă reculegere, s'au apropiat de Sf. taine, având în fruntea lor ca pildă vie pe Prof. Univ. Dr. Buia.

În după amiaza aceleiași zile, și în aceeași Capelă, a avut loc într'un cadru religios *prima sedință solemnă a Astrului*, cu un program bogat și variat.

Din asistență remarcăm pe Dna Dr. Maior Prezidenta R. F. R. U. din Timișoara, Dna Dl. Dr. Alex. Borza, Dna Dr. Buia Prof. Univ., Dr. Fărcaș magistrat, pâr. Prof. Octavian Popa, Dr. Buta, pâr. Coriolan Pop, pâr. Teglașiu și toate Domnișoarele și Dnii studenți români uniți.

Studențimea Română unită a lăsat o vie impresie atât în sufletele conducătorilor lor spirituali — cărora li-se datorește totul în aceste realizări — cât și în ale

de persoane: catolici, ortodocși, până chiar și evrei, se revărsau spre Catedrală, care neputându-i adăposti pe toți, stăteau pe piață și în strada din apropiere. Episcopul începu litaniiile Pururea Fecioarei, apoi cântecul: „Sub tuum praesidium“, iar sunetele acestui cântec, topite în acelea ale clopotelor, se uniau și își luau zborul și de pe buzele celor de alt cult, numai și numai spre a mulțumi Domnului pentru mântuirea păstorului.

Dela altarul Domnului, de pe buzele celui scăpat, plecară cuvinte de mulțumire pentru fidelitatea ce i-au manifestat, terminând: „Catolicii aveau datoria de a apăra pe Episcopul lor. Nu tot așa însă ortodocșii și evreii. De aceea acestora din urmă le mulțumesc în mod special; Domnul să le răsplătească.“ Acestea spuse, mâna arhierescă se ridică spre binecuvântare, desemnând în aerul nevăzut Crucea învingătoare, în fața căreia toți au ingenunchiat cu venerație. Mulțimea a întovărășit pe Arhiepiscopul la palat. — Manifestație spirituală în timpuri materialiste. În veacul al XX-lea, credința eroică ca 'n timpurile neromane.

IX. Bolșevicilor nu le era indiferentă această manifestație. Mai ales că războiul cu Polonia încă nu luase sfârșit. Arhiepiscopul căuta să evite o eventuală răscoală a poporului. De aceea a telegrafiat capului roșilor din Kiev, lui Rakovski. Acesta răspunde: Preoții sunt toți burgui (burghezi) și trebuie trimiși la muncă silnică. Poporul credincios însă zilnic trimetea ecoul cântecelor cucernice, până la Niprul care trece prin Kiev, spre a provoca războiul

de apărare a idealului, asigurând domnia lui Isus pe pământ, căci Leiba Trotzki, Nero veacului nostru, cu ura rasei sale evreiești contra Bisericii lui Hristos, decretase exterminarea preoților, apoi a poporului credincios,

Istoria se repetă. Ca pe timpul lui Nero episcopii, preoții, urmați de creștini, merg la martiriu. Bolșevicii nu erau siguri pe teren. Soldații dormeau îmbrăcați și nu îndrăzniau să bea apă din oraș, până ce un orașan nu le dădea curaj, bând el mai întâi. Dar cu toate acestea, turbarea lor se deslănțuia oribil. Un arhiepiscop ortodox, care refuzase să se „distragă“ cu o fetiță nudă, fu despoiat de haine, spânzurat de un par și diabolic chinuit de cekiștii bolșevici, ce-și făceau spectacol păgănesc petrecându-și cum îl măcelăriau încet, încet. Sonia, amanta tuturor comisarilor, nu încetă să țese lațuri de vânătoare destinate Arhiepiscopului nostru. Chemă pe Ievreinow, întrebându-l dacă are oameni curajoși.

— Da, am unul ce se numește Burlak. Nu se teme de nimic. Numai să-i promiți votcă E în stare să-și ucidă propriul tată.

— Bine; fă-l să vină încoace.

Nu după multe zile, la catedrală se slujea vecernia. Preasfințitul era în confesiune, când observă un individ suspect, făcând rotații de recunoaștere, dar impresia a rămas personală. Arhiepiscopul ne voind să fie obiectul nici unei manifestații, ieși mai înainte de sfârșitul vecerniei. La pragul bisericii căzu la pământ, simțind o lovitură dureroasă în partea dorsală. Se ridică însă imediat, întorcându-se

spre biserică. Văzu în mâna poporului pe individul suspect; era Burlak, cu o bucată de fier în mână, cu care lovise sacrileg în episcop. Episcopul se întrepuse pentru asasinul său, căci poporul era să-l sfășie, nu altceva. Descoperi planul bolșevicilor, dela care primise 25 ruble aur pentru a-l ucide, dar voind să țintească capul, alunecase și-l lovise în spate.

— Dragii mei — zise victima lui Burlak — Hristos ne poruncește să iertăm. Și fiindcă nu ne privește judecarea acestui nenorocit, eu îl iert. El nu înțelegea ceea ce voia să facă. Lăsați-l ne atins. Nu vreau să-și piardă nici un fir de păr. Dacă mă iubiți într'adevăr, după cum m'am convins de atâtea ori, vă rog lăsați-l liber.

Printre lacrimi și mânie în contra criminalului, se auzeau cuvintele: Așa vorbeau și acționau primii învățăcei ai lui Isus Hristos.

Episcopul scoase la iveală de sub mantaua sa pe asasin și-i spuse: Mergi în pace.

— Acesta, uimit, nu se mișcă, până nu-i repetă iar: Mergi în pace.

Cu capul plecat, trecu prin mijlocul mulțimii și apoi încercă să se răzbune pe Sonia.

X. Observând Ievreinow că atentatul a dat faliment, făcu pe nebunul. Dar Sonia țesu mai departe pânza, ce credea că ar putea face să-i cadă în ghiarele urei sale episcopul și toți preoții. Convocă sfatul cekiștilor (agenți de ai poliției) credincioși. Deciseră să se dea foc episcopiei și focul

celorlalți timișoreni — prin dragostea și interesul pe care l-au arătat în toate acțiunile spirituale, mărturisiri, cuminecări și pregătire cu mari sacrificii a acestei serbări, care a reușit cum nu se putea mai bine. — Pentru care lucru merită toată lauda atât conducătorii spirituali ai studențimii române unite, cât și Președ. As. trului, d. Ciungu cu toată studențimea, cărorora le dorim din suflet, spor la muncă română și creștină. (ic).

Roduri amare

Pe marginea unui anuar școlar

Confraților dela „Gazeta Transilvaniei” le-a căzut în mână o broșură fără nici o importanță, care ar trebui trimisă totuși, în dar, tuturor cititorilor de slovă românească. Cu dedicație specială ar trebui să fie oferită politicianilor cari, la 1923, au decretat, spre mai marea glorie a nației românești, *etati-zarea tuturor școlilor profesionale românești* din România. Subliniem: a celor românești numai. Cele străine au rămas întregi și sănătoase; mai mult, au ajuns la înflorire necunoscută în trecut. Aceasta tot spre mai marea slavă a românismului, tolerant și neprevăzător.

E vorba de *Anuarul liceului de băieți din Năsăud* pe 1940/41. O broșură de 50 pagini, scrise în ungurește și românește, în care se arată cum a funcționat această vatră de lumină românească în primul an al robiei. — Liceul ar fi să fie românesc; fiindcă în programa lui figurează ca obiect de învățământ și limba română... Incolo, din 15 profesori, 3, adică trei, sunt români: Câmpean Leonidasz (desen-caligrafie), Seplecan Iános (religie-latină) și Șoșobetea Aurel (română-drept). Incolo, tot nume în care noi ne rupem limba. Chiar și profesorii de română

sunt străini: Pálffy Endre și Domokos Ámuel. E ușor de ghicit școala care se face și idealurile ce se cultivă azi între bătrânele ziduri grănițerești, zidite din trudă și eroism românesc, pentru luminarea și ridicarea urmașilor lui Traian. Anuarul servește și precizări edificatoare în privința aceasta. Intre altele, purtarea elevilor se va clasifica în felul următor: „Numai acel elev primește nota »foarte bine« al cărui sentiment religios și patriotic este puternic, se distinge prin caracter, diligența-i constantă și are influență nobilă asupra tovarășilor săi”.

Carte neînsemnată, pentru noi acest anuar rezumă un capitol de tragedie și face să învie în inimi durerea zadarnic înecată în tăcere poruncită. — Și ne face să vedem, în umină tot mai tristă, greșala de nelertat a etatizării școlilor noastre confesionale din Ardeal. — Iată, la acest capitol, judiciosul comentariu al d-lui prof. Ioan Bozdog, scris în legătură cu anuarul pomenit (în „Gazeta Transilvaniei” din 14 Dec. 1941).

„Din sacrificiul și lipsurile atâtor vizionari s'au durat puținele cuiburi de lumină pe pământul străvechiu și iobăgesc al Ardealului, de aceea dările lor de seamă anuale erau mărturisirea publică de activitate intensă, iar cetitorii se împărțeau cu evlavie din roadele acestei munci. Bisericele naționale și dărnicia săracilor ei slujitori au creat și ocrotit aceste așezăminte în cele mai grele vremi. Cât de fatală și nimicitoare greșală a trudei alor două veacuri a fost miopia legislatorilor din 1923, care n'au admis dănuirea scutului bisericilor și fundațiilor asupra așezămintelor proprii. Interesele bugetare și concepția obtuză a celor ce aveau credința în puterea de viață a unui stat laic și care pregăteau separarea bisericii de stat, au scos școlile confesionale și fundamentale de sub aripa greu necercată a aceluia ce le-au creat, și le-au trecut cu toată averea și agoniseala lor parti-

culară în avutul statului. Din acest motiv trebuie să cetim azi, și cu durere, și cu rușine, în Anuarul liceului grăniceresc din Năsăud, că este sub direcția d-lui T. Pálffy Endre, care spune că în conformitate cu contractul aprobat de stat cu nr. 97.420/933 „Statul va plăti personalul; iar Direcțiunea Fondurilor Centrale va pune edificiul școlii la dispoziția statului, cu toate muzeele, colecțiile, bibliotecile înzestrate, mobilierul, etc.”

Iar statul de azi, deși a anulat toate contractele încheiate după 1918, acest singur contract îl află potrivit spiritului sfintei constituții și-l execută conform acestui interes. L-a și pus în aplicare cu toată seriozitatea celor cer interesele locale, aducând 15 profesori străini, care vor susține secția unică românească de-acolo. Spiritul educației elevilor este precizat în capitolul „Purtarea”. „Nota foarte bine o primește numai acel elev, al cărui sentiment religios și patriotic este puternic. Se distinge prin caracter, diligența-i constantă și are influență nobilă asupra tovarășilor săi”. O populație școlară dintr'un ținut cu 93% Români, se va lua la întrecere „nobilă” să-și însușie camarazii care nu vor simți și nu vor lucra după intențiile pedagogilor naționaliști!

Sbor cu îngeri

„De câte ori aud colinda,
„Cu capu 'n mâini, pe gânduri dus,
„Aștept să se deschidă tinda
„Să intrii pruncule Isus.”

Oare ce nebun de poet a privit în clipa aceasta prin fereastra mea și creionul lui jucăuș a prins tot sbuciumul sufletului meu?..

O căldură moleșitoare îmi topește, fibră cu fibră, gândul și trupul.

Lampa mă scaldă în bogate spume de lumină. Undeva departe, ca o geană de argint, tremură bucuria unei colinzi

mitralierelor să pună pe fugă pe apărătorii episcopului, și astfel, profitând de ocazie, să ucidă pe purtătorii de sutană. Arhiereul află planul perfid și ne voinde moartea nici unui creștin, se hotără să scape cu fuga, spre pădurea ce se afla la cam 12 km. de oraș.

Dar Cel ce conduce toate întru înțelepciune, și face pentru cei buni ca toate să conlucreze spre binele lor, porunci nouilor cari, ascultând porunca Lui, acoperiră cerul unei nopți de vară și începu lupta aeriană fără avioane și arme aeriene făcute de mână de muritor, numai între cele două puteri electrice: negativă și pozitivă. În hărțuiala lor, se prinse cerul, făcând ziua în mijlocul beznei aprinse de glasul de revolvă al aerului, căci i-se răpise liniștea de filonul de foc lung-lung, în zig-zag neregulat. Scăpărările nopții aceleia erau scurte și multe, dar pe drumul desfădat de ploaie se puteau vedea, din când în când, două umbre pășind cu grabă spre pădure, deși pe așa vreme nu era de scos nici câinele din casă. În momentele de liniște ale tăriei se puteau auzi glasuri ce mulțumiau Providenței, pentru felul evadării. Era episcopul, cu canonicul Fiedukowicz.

— Dă-mi mâna — spuse canonicului — căci am căzut într'un șanț plin de apă.

— Nu-i șanț, ci o conductă de apă, Excelență.

— Nu-mi zice Excelență, căci de ne aud gărzile bolșevice, suntem pierduți.

— Cred că bunul Dumnezeu a salvat viața Exc. Voastre — zise canonicul „tovarăș.”

— Dar unde suntem? E așa de întunecată că nu mă pot orienta unde ne găsim — zise aproape pe șoptite episcopul.

— Mi se pare că suntem destul de departe de oraș.

Electrică pe gratis lumina noaptea scurtă, par'că anume să arate drumul fugărilor cari, spre a nu fi observați, se culcară la pământ. Celce conduce toate după sfatul voiei sale, nu uită de ai săi. — Iată un punct negru. Ce să fie: bolșevicii? Oameni buni?.. Era o trăsură, trasă de un cal, ce aștepta pe fugarii learcă de apă. Ajunși la pădurea-țintă, atmosfera se mai liniști. Norii rupți ici-colo, mai lăsau să cadă câte un picur de ploaie. În pădure erau singuri. Tăranului ce și-a expus viața, îi mulțumiră cordial. Se îndreptară spre satul Nowy-Zawad, din norocire, „nevizitat” încă de bolșevici. Trupurile refuzară să mai servească. Se culcară într'un loc mai sigur, sub un stejar bătrân. Ziua următoare, cărările erau semănaute cu crăci de arbori sfâșiați, stâlpi de telegraf ca vai de ei, acoperișuri ciufulite, poduri rupte, pomi batjocoriți, copaci despoiați de podoabe și crengi. Purpura dimineții acoperi un tablou pustiit.

Jitomirul dormia încă. — Sonia dormea și ea. Sculându-se, ceru o sticlă de votcă. Chemă pe levreinoș destăinuindu-și planul, ce a făcut-o să meargă la

culcare târziu: La miezul nopții, vei pune foc în diferite părți ale orașului. Pentru a teroriza populația, vei face să tragă toate clopotele și vei da drumul și câtorva ghiulele de tun. Când cea mai mare parte a gărzilor voluntare a episcopului vor alerga să stingă focul caselor lor, care vor arde atunci, va fi mai ușor pentru câteva zeci de gărzi roșii și cekiști, travestiți în burghezi, să se oprească în jurul episcopiei, să intre și... ai înțeles? Nu-ți pare minunat planul meu?

— Da, — răspunse comisarul — planul în sine e bun, minunat. Dar nu va putea reuși. Și este deja inutil. În noaptea aceasta, în decursul furtunii, episcopul a fugit.

Sonia dădu drumul unei înjurături, sfichiind în forma aceasta fața lui levreinoș.

XI. Sonia e ca nebună. Ia telefonul silind infanteria, cavaleria și artileria să aștepte ordinele. Așa agitată o află colonelul Siergew, șeful garnizoanei, de o statură înaltă, brun, având poate 40 ani, decorat cu steaua roșie etc. Sonia nici nu-l resalută, fiind extrem de turburată, după obiceiul ei. Incep ordinele: cavaleria va înconjura orașul, artileria va nimici suburbiile, în turnuri vei așeza mitraliere, în timp ce infanteria va face percheziția evreilor și a neevreilor; iar tu a familiilor mai bogate. El n'a putut să fugă din oraș, și chiar azi trebuie să-l am în mână, ai înțeles?

...Tăcere... cald... moleșală...

— Cine mi-a bătut sfios în geam?..
Cine?... — Oricine ai fi... împinge bine ușa,
și i-au înghețat țâțanele...

A!... tu ești Ingerul meu?! . Ce aripi frumoase ai tu dragă!.. Toți ingerii au așa aripi frumoase?.. ce zâmbet frumos ai...

— Vino — mi-a zis.

— Unde, Ingerul meu?..

— Vino și taci.. Vino...

I-am întins sfios mâna și am ieșit după afară.

Fulgi mari dăuțuiau mlădioși din înalțuri. Stelele țărâiau mărunț cu sur. Tovarășul de drum și-a întins aripile și-am plecat într'o călătorie domoală, largă...

— Hei!.., a scos un oftat lung, plângător... alt farmec avea pe vremuri Bucureștiul, prin îngânarea fulgilor, în armonia celor 100 de clopote ce începeau deodată să toarcă rugi.

— Ehe!.., a fost odată.. Și a tăcut.

... Pluteam lung,... cald,... plăcut... Sus: albastru stropit cu aur... Jos: alb stropit cu argint... Pluteam... Pluteam... Pluteam...

Intr'un târziu m'am desmeticit și-am prins curaj:

— Ingere, unde vrei să mă duci?..

— A!.. Am și uitat că ești aci. Hai să ne întorcem... Uită-te în jos. Pe aici e

Abisinia

„Copii în grupuri de 3-4 merg în noaptea de Crăciun și bat pe la geamuri strigând: „Sculați-vă, a venit Mesia cel mult dorit“, pentru care primesc bani și fructe, apoi cu toții se îndreaptă spre biserică. Întorși iarăși acasă, întind masa și se veselesc toată ziua, ascultând și privind scene din evanghelie; un fol de Vicleim al nostru.

Italia

...In jurul Neapolului e obiceiul numit „binecuvântarea Pruncului.“ Iată originea acestui obicei: Călugării franciscani, chemați

de Papa Inocențiu IV să slujească la Roma, aduseră cu ei un prunc sculptat în trunchiul unui arbore din „grădina Măslinilor.“ Acest prunc e dus la capul bolnavilor într'o trăsură luxosă, la trecerea căreia toți credincioșii îngenunchiază. La serbările Crăciunului este în vesmânt împodobit cu pietre scumpe pentru închinare. — Preoții satelor duc un prunc de ceară într'o sală împodobită cu diferite icoane, unde se face „sărutarea Pruncului“, în urmă se fac rugăciuni și o masă comună.

În ziua Crăciunului zampognari — cântăreți din cimpoi și fluere — coboară din munți cântând pe străzi vechile lor cântece de Crăciun.

Muntenegru

În ajunul Crăciunului regele înconjurat de curteni se îndreaptă spre pădure, de unde fiecare se întoarce cu pomi pe care îi înfig în jurul curții regale, îmbrăcând-o cu haină de codru.

Pe la case se aduc atâția pomi câți bărbați sunt, mai mult cu unul, care e dus în casă și primit de gospodină cu urarea:

— Bine-ai venit pomule!, apoi e pus pe foc și familia așezată jos pe grămezi de paie mănâncă privindu-l.

Dimineața se duc la biserică, apoi merg de urează petrecere frumoasă și viață lungă regelui.

Străinul sosit în ziua de Crăciun e un semn rău, în schimb sunt mult așteptați prietenii, cari vin cu un pumn de grâu, într'o mânășă, pe care-l aruncă prin casă zicând: „Hristos să dea roade“ apoi în clestele și dă cu el în pomul care arde, făcând să sară scântei în toate părțile și le urează atâția cai, oi, capre, binecuvântări, câte scântei au sărit.

Grecia

..Sărbătorirea se face cu un sgomot nemai pomenit. La miezul nopții încep focurile de pistoale și jocurile de răchete colorate. Veselele e pretutindeni.

Grecii din Turcia erau și mai sgomotoși, pentru a arăta musulmanilor cu care trăiau însemnătatea sărbătoarei și dragostea pentru Isus.

Sburam domol cu Ingerul meu. În marea liniște în care sburam, au început să se audă sunete înăbușite.

— Ce se aude Ingerul meu?..

— Ne apropiem de lumea războiului, mi-a răspuns el scurt.

...Bubuituri tot mai apropiate și mai puternice...

Rusia

La Ruși în seara de Crăciun se adunau mai mulți cunoscuți la un loc, cântând din cobză și din balalaică. La petrecere luau parte și fetele, cari în jurul sobei, șușoteau de toate. La un moment dat stăpâna casei arunca grâu înaintea fetelor, apoi aducea o găină. Din fața căreia ciugalia mai întâi grâul, aceea se mărita întâi.

În unele părți seara de ajun era serbată în mijlocul unei păduri de brazi. Bradul cel mai frumos era împodobit cu lumânări aprinse și cu darurile pe care boerul le împărțea copiilor din sat.

Polonia

...Cam aceleași obiceiuri ca și pe la noi.

Germania

...Vechii germani credeau că între 25 Decembrie și 6 Ianuarie, zeii Wotan și Bertha, treceau prin întreaga țară pedepsind pe cei răi și răsplătind pe cei buni. Urmele lor se cunoșteau primăvara, pentru că iarba creștea mai bogată și pomii înfloreau mai frumos.

Ei credeau că în noaptea de Crăciun se aud bătând clopotele bisericilor scufundate, și munții își deschid mantile, lăsând să se vadă în adâncurile lor bogățiile lumilor. Mai credeau că la miezul nopții vitele îngenunchiază și se roagă.

Mulți cred că pomul de crăciun e de origine germană.

— Am înțeles — zise ironic colonelul, — însă este inutil, absolut inutil, pentru că episcopul nu-i în oraș, ci este deja în pădure.

— De unde ști?

— Așa am înțeles.

— Atunci de ce ai tăcut?

— Voiam să-mi dau seama cum lucrează cekistii tăi.

— Atunci tu mă supraveghezi!

— Nici nu-mi trece prin cap să mă amestec în politica ta, însă te fac atentă că tu pierzi mai mult timp să ai în mâini un singur episcop polonez, decât pentru noi un regiment întreg de urmăritori ai lui Petliura.

— Gura, canalie, — zbieră comisara extraordinară ca scoasă din minți.

— Tu ai „Cerezviciaka“, dar eu comand un regiment întreg. Ia seama la cuvintele tale. Ne va judeca Rakovski — zise Sergiew, calm dar amenințător.

— Nu este timp de pierdut — sbieră Sonia — toți pe cai, și înainte pentru urmărirea.

Fierbând de mânie, Sonia luă comanda unei trupe de bolșevici și apucă drumul spre pădure.

XII. Era o zi frumoasă. Spre amiază soarele, cu razele sale aurii, făcea să ridă natura, de lumină și căldură, iar cei doi fugari s'au ridicat din brațele fratelui morții, din lumea viselor. Stomacul își cerea drepturile, și-i forță să se apropie de satul

Nowo-Zawad. Cu ochii în patru, după două ore de drum, ajunseră în sat.

Dar ce grozăvie le stătea înaintea ochilor!

Bolșevicii dăduseră foc caselor, terorizând țărani să le predea pe episcop. Intrară pentru d'ale gurii, într'o casă lătură, unde fură sfătuiți să părăsească comuna cât mai repe posibil, căci bolșevicii dintr'un moment într'altul puteau sosi. Au părăsit casa bunului țăran, tot flămânzi, rugându-l să nu le aducă hrană în pădure, ca să nu le fie descoperit ascunzișul. Bolșevicii își păsteau caii în părțile pădurii. Fugarii noștri, sleiți de puteri, de furia foamei și de oboseală, abia au ajuns la ascunzătoare, unde s'au lăsat să cadă la pământ. După un timp de tăcere, se ridică episcopul. Culege niște frunze de stejar, le mestecă, le sugă sucul amar.

— Ce faceți Excelență? — întrebă secretarul.

— Incerc să văd de putem să ne alinăm foamea cu frunzele acestui stejar.

La masa acestui „restaurant“, s'au refăcut puțin.

— Vezi, — zise episcopul vesel, către canonic — Domnul ne-a provăzut cu hrană necesară, chiar de ar trebui să stăm aici încă o lună.

— Dacă bolșevicii nu ne vor face să fugim ca iepurii — răspunse cu humor bietul canonic.

Stejarul le servi nu numai masa, ci-i

provăzu și cu pat, sub ramurile sale protectoare.

XIII. După seninătatea zilei călduroase, norii se întinseră pe albastrul țării ca cerneala în sugativă. Un zăduf prevestea mânia naturii. Nu peste mult, furiosul uragan wolhynian izbucni: pădurea șueră a jale, cutremurându-se din rădăcini; cearta norilor era ca ropotul unui car mare, ce trece repede pe un pod de stânci colțuroase, acoperea plânsetul împărăției arborilor, scâlțați de ploaia torențială și descoperiți de lumina fulgerelor îngrozitoare. Pământul se cutremura, văzduhul șuera și ardea, umbrit repede și des de umbra norilor grei. Iată două ființe ca vai de ele, departe de arbori din cauza descărcărilor electrice, lăsate în voia vremii, sub uriașul „duș“. Flămânzi, obosiți, amorțiți de răceala ploii, ce nu le-a cruțat nici pielea, s'au decis să caute sălășluire în împărăția morților, în cimitirul Jitomirului, căci altfel nu mai mergea. În această stare, adăugându-se grija de a fi descoperiți, căci pădurea era înconjurată de bolșevici, iau drumul orașului sub protecția norilor ce-și varsă apa înainte! După câteva ceasuri, ajung la marginea pădurii. Cel ce conduce toate, i-a îndreptat spre partea contrară celei unde stăteau pândarii roșii, punându-le înainte o cale sigură. În noroiul drumului cad în genunchi și mulțumesc Celui ce cărmuește unde vrea, istoria indivizilor și a popoarelor, căci încă odată i-a făcut scăpați din ghiarele morții. Vine o

Unii spun că e ramură din pomul bine-lui și a răului, sădită pe mormântul lui Adam, pe care mai târziu a fost răstignit Isus.

Alții spun (după o scrisoare a unui episcop) că în apropierea Nürenburgului, în fiecare noapte de Crăciun, înfloresc un număr de mărgele de mărimea nucilor.

Austria

În ajunul Crăciunului un flăcău sub chipul sf. Nicolae, înconjurat de doi îngeri și de o mulțime de draci, merg pe la case unde suptă pe copii la un mic examen de cunoștințe religioase. Dacă răspunde bine, copilul e răsplătit de îngeri după merit, dacă nu, e dat afară pe seama dracilor, cari îl sperie puțin.

Olanda

...Bucuriile, petrecerile și împărțirea parurilor se fac la Sf. Nicolae.

Aici Crăciunul are un caracter religios și serios.

La curte se fac patru pomi: pentru regină, pentru rege, pentru suită — și pentru servitori.

Slujbele decurg solemne.

Norvegia

.. Se spune că ziua Crăciunului e sărbătoarea pe care au făcut-o strămoșii la apariția luminei, după 35 de zile de mare întunec.

Se crede că în noaptea de Crăciun morții vin pe pământ. Din bătrâni se povestește că o văduvă, mergând dimineața să se roage pentru bărbatul ei mort, găsi o ceată de morți cari, infuriți de această conturbare, au urmărit-o până a înebunit. — De aceea mulți cer în această noapte morților veniți, să le spună viitorul...

Animalelor li-se îndoiește rația de mâncare, iar pisicile sunt date afară peste noapte, pentru ca nu cumva să se schimbe în lupi și să-i mănânce.

În timpul mesei fiecare se ferește să

strănute, pentru că ar însemna moartea celui mai tânăr al casei.

După rugăciunea dela miezul nopții se aprind două lumânări pentru părinți. Pe pereți se întind hainele noi ca să primească lumina binefăcătoare de Crăciun. Dimineața, când se suflă lumânările, dacă fumul se îndreaptă spre ușă, are să moară cineva din casă, iar dacă se îndreaptă spre fundul odăii, sau în sus, se va naște prunc în casă, sau va intra în ea un ginere sau o noră.

Franța

...În vechea Franță serbările dela Crăciun întreceau în frumusețe pe cele dela Paști. În biserici se jucau scene din viața Mântuitorului.

Prin case se așeza pe foc un trunchiu, a cărui cenușă era păstrată cu sfințenie tot timpul anului.

Nimeni nu se culca până după slujba de după miezul nopții, când se începe revelion-ul.

Dansul e oprit ca la toate sărbătorile mari.

În Franța de miază zi, Crăciunul se serbează cu obiceiuri păgânești: În ajunul Crăciunului masa plină de bunătăți, împodobită cu ramuri de măslin, păstrate cu sfințenie de multă vreme, e așezată lângă vatră. Cel mai mic din casă face rugăciunea focului, în care îl roagă să încălzească pe cei săraci, să le ferească coliba de ardere, apoi se stropește cu vin fier.

La miezul nopții se îndreaptă spre biserică.

În noaptea de 24-25 Decembrie săracii cerșesc pe străzi cântând cântece religioase, iar copiii le aruncă bani închiși într'un plic de care leagă câte o lumânare aprinsă ca să vadă unde cad.

Pentru ca morții să se bucure de această sărbătoare, le fac o masă aparte.

Pe vremuri (sec. XII) în Alsacia de Anul Nou se împodobeau porțile cu crengi de brad

și se credea că cel ce nu face aceasta, va muri până la sfârșitul anului.

În sec. XV e introdus în Strasburg, și începe să se introducă și în Franța, dar n'a isbit, pentru că era de origine germană, caeace ei nu puteau admite. — Mai târziu, când se află că originea lui e din Alsacia, e introdus cu zecile de mii în toată țara.

Spania

...Se joacă în mijlocul bisericii taina nașterii Domnului.

Tineri mascați cântă din chitare. La urmă se prind toți într'un joc de se șguduie biserica.

Sărbătorile Crăciunului țin până la botelul Domnului.

La miezul nopții se fac rugăciuni la earia și regele parte.

După masă se face închinarea înaintea ieslelor, apoi urmează o veselă sărbătoare pentru copii.

Anglia

...Sărbătoarea Crăciunului, numită Christines, e o sărbătoare populară, sărbătoarea copiilor, cari în tot timpul ei au voie să facă tot ce vreau.

Serbarea se face cu mese bogate și banchete desfășurate.

De sigur toate acestea se fac în timp de pace.

Ceața care era alungată de puternice iluminări, azi e alungată doar de explozia bombelor.

La curtea regală pregătirile pentru Crăciun încep cu câteva săptămâni înainte.

E renumit pudingul regelui din care primește fiecare rudenie a lui.

Niciodată nu lipsește dela masă tradiționalul cap de mistreț.

Islanda

...E înrădăcinat „pomul de Crăciun“ de

trăsură! Era imposibil să se ascundă. Căruțașul pricepând că era în fața a doi preoți în rasă, se descopere reverentios și-i poștește în trăsură. Din care însă se dădură repede jos, ca să nu bage în bucluc pe țaran.

XIV. Au ajuns la cimitir. Se făcuse ziua. Parfumul de teiu se amesteca plăcut cu cel de brad, trandafir și liliac. Episcopul făcu atent pe păzitor, să nu le descopere ascunzătoarea. Pășiră pe o cale frumoasă și umbrită, cu ochii, încercând calea în căutarea unei locuințe cu pace adâncă. Colo, în partea opusă intrării, se vedea un mausoleu al unei familii nobile. Era loc potrivit. De mulți ani nu se mai înmormântase nimeni acolo și deșisul tușiului era binevenit. Și-au luat „locuința“ între ierburile uriașe. Soarele lumina interiorul mausoleului: sicrie suprapuse, acoperite de un strat de praf. Unele masive, altele deteriorate. Oase, rămășițe de haine, cărți de rugăciuni, rozare erau împrăștiate. La spatele sicriilor o deschizătură ce ducea într'un coridor îngust.

— Părinte canonic, iată am găsit un palat.

Au intrat. Era acolo un sarcofag uriaș, ce ar fi putut conține cel puțin 3 sicrie.

— În această seară, acest loc va fi palatul nostru — zise episcopul — dar mai întâi trebuie să-l pregătim.

Vlădica era primul în toate întreprinderile. Merse și smulse iarbă și curăță sarcofagul, cenușa și oasele, așezându-le la o parte; așternu iarbă și invită pe canonic să se odih-

nească. Mirosul de flori de teiu cu cel de iarbă și cu cel de mușgeai, emiteau un derivat nu prea plăcut nasului, dar cu toate acestea au adormit adânc. Deodată un oaspe neașteptat: Un șobolan dela vânătoare, cu o păsărică în gură. Se oprește, incremenit: Doi străini lângă cuibul său! Se deșteptară din somn. Episcopul aruncă o privire în toate părțile și zise: Poate sunt șobolani.

— Posibil — zise canonicul — și văzură șobolanul între sicrie, apoi continuă:

— Excel. Voastră a putut dormi?

— Da; am ațipit puțin după atâtea zile de nesomn. Dar Sf. Ta dormiai într'adevăr?

— Da, dormeam dus, numai o rumoare stranie m'a deșteptat. Va fi fost tot un șobolan. De fapt în vis mi-se părea că aud pași grei, ca de zece oameni, trecând peste mormânt.

— Va fi fost ecoul — a adăugat vlădica. — Șobolanii sunt greoi, și pe aceste sicrie de metal pot face destul șgomot. Pe lângă aceasta, nervii noștri sunt cam oboșiți. Iți amintești de noaptea trecută?

— Excelență, niciodată nu o voi uita! A fost într'adevăr grozavă. De-aș fi fost singur aș fi murit, numai sub impresiile ei.

— Te înșeli... omul poate suporta dureri mai mari decât crede.

Dante în infern a fost poate mai norocos decât noi. Unica mea întărire era rugăciunea Voastră continuă; unica lumină ce licărea în sufletul meu scufundat în cel mai dens întunec, dar sperând în zile mai bune.

— Dragul meu canonic, am toată încrederea în bunul Dumnezeu, că ne va salva din această situație teribilă, — zise episcopul.

— Da, dar... adăugă canonicul descu-rajat.

— Noapte bună, să nu mai vorbim, căci ne-ar putea trăda șgomotul vorbeii.

— Noapte bună, Excelență, dar voi dormi cu fața către Excelența Voastră, altfel... nu voi putea adormi

— Bine, — zise bunul episcop, mângăindu-și canonicul

Oboseala, foamea și impresiile i-au ajutat să adoarmă profund după puțin timp.

XV. A fost o noapte chinuitoare, mai ales pentru canonic. O dihanie pătrunsese în sacrofaș și a molestat tocmai pe canonic. La cea mai mică mișcare a canonicului, dihania fugea dar, în imaginația acestuia, stafia morții îl înspăimânta cu priviri amenințătoare.

Neputându-se calma, a tras de mână disperat, pe episcop.

— Dragă canonic, este prietenul șobolan, ce ne-a făcut altă vizită, poate cu toată familia.

Preasfințitul glumește, dar eu am trecut momente urâte.

— Spre exemplu canonic?

Pentru a mă debarasa de șobolani, involuntar mi-am ridicat mâna și am atins părul testeii ce am văzut-o ieri seară; apoi, nu știu cum, am găsit craniul în sarcofag și am înghețat de frică, părându-mi-se a fi în mijlocul a tuturor din cimitir; atunci am deșteptat pe Excel. Voastră.

Episcopul răsă și adăugă: Nu ne-am convins încă, dragă canonic, că erau șobolani

pre care se crede că e copacul răsărit din sângele a doi nevinovați, osândiți la moarte

Se spune că din sângele lor a răsărit un bobor, din care în fiecare noapte de Crăciun ies lumini aprinse, la care se închină ciumii singuratici care rătăcesc pe acolo

Groenlanda

...Țară săracă, în care doar zăpada e altă, se clădește o bisericuță în zăpadă în interiorul căreia decorul îl face o femeie și un prunc de zăpadă în brațele ei, îndărătul zăpadă se ridică o cruce din blocuri de gheață.

La miezul nopții la strigătul „Hristos se naște”, toți se îndreaptă spre bisericuță unde, după o rugăciune, întind o masă comună.

New-York

...Orașul fierberilor și a jocului banilor. Pe ziua de Crăciun e un mare moment de recurență. Orașul pare pustiu. Zidurile stau încremenite sub tăcere.

Prăvăliile sunt închise. Trecătorii rari.

Fiecare simte în această zi o pace în ei, o pace în jurul lui, semn al unei mari împliniri.

— Cu-cu-ri-guuu... cu-cu-ri-guuuuu...

— Ce-s astea, Ingere?

— Cântă cocoșii de dimineață.

— Mă duci acasă, Ingere?...

— Mai vino puțin...

Ierusalim

...Nașterea sărbătorită pe locul nașterii...

...In noaptea ajunului mulțime mare se adună în măreața biserică ridicată pe locul nașterii. Interiorul e splendid. Pe jos se îndărătă lespezi albe ca zăpada. Pe pereți stau înfrumusețate covoare rare. Lumina se face cu nuanțe de aur și argint, cu vâle sfințite.

Biserica e împărțită în nesfârșit număr de peșteri.

Peștera Nașterii se află în fundul bisericii, câteva trepte mai jos ca restul. Ea e împodobită cu icoane, candelabre, prapori sfin-

țiți. În fața ei stau veșnic de pază soldați. Cel care intră în ea se închină și sărută lespezile.

Afară de Peștera Nașterii mai sunt celelalte peșteri cu numele de „Fântâna stelei”, „Peștera laptelui”, „Peștera păstorilor”, „Fântâna Fecioarei” și altele.

Am ajuns...

Deodată toată biserica s'a îmbrăcat într-o caldă haină de lumină, chindisită cu tăcere.

— Așteaptă-mă în tronul ăsta de aur, mi-a șoptit sfios Ingerul, — o să vezi cum vine Dumnezeu...

Și a plecat.

Deodată, în acorduri ușoare, a început să se coboare de undeva de sus un Copil micuț, sfânt, cu ochi de bunătate și azur.

Ingerii în imnuri de negrăită dumnezeire dansau fantastic, și în beția bucurii lor, au greșit sus și tare pentru prima oară: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună învoire.

— Pe pământ pace???

Și nu m'am mai putut stăpâni, și-am ris șgomotos. Hohotul a început nebunește să huiască din chilie în chilie, și apoi s'a urcat sus în turn să bată toaca.

Dumnezeu și ingerii și-au îndreptat privirile spre mine, și m'au sfredelit întrebător, adânc, în creier.

Am încercat să fug, dar picioarele mi-au prins rădăcini..., atunci am început să strig...

M'am deșteptat din vis strigând... Lampa își da sbuciumată sufletul. Focul era stins...

Am așteptat să-mi bată cineva sfios în în geam... Și nimeni n'a venit...

Și-am început atunci a plânge cu amar...

Traian Dragoș

Cețiți și răspândiți

„UNIREA“

Știri mărunte

Praznicul Nașterii Domnului, și Anul Nou Cel care vine, face parte tuturor colaboratorilor, cetitorilor și prietenilor „UNIRII”, de toate mângăierile Spiritului și în aceste vremuri de amară încercare, pe care cel de sus, înduplecat de rugile fierbinți a fiilor Neamului nostru, s'o arate, în curând, a li fost numai trecătoare pedeapsă în vederea cumințirii viitoare și a mai binelui care, de-acum, se cade să urmeze și să rămână.

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: Păr. Dr. Ioan Cristea, Rectorul Seminarului și a Academiei Teologice, a fost numit director al Cancelariei Mitropolitane, în locul Sf. Sale fiind trecut păr. Tit Liviu Chinezu, profesor de teologie. Păr. Eugen Arieșanu, refugiat dela Gheorgheni la Făgăraș II, a fost numit viceprotopop districtual și paroh la Târnăveni; păr. Ioan Roman, refugiat dela Sântana la Iernut II, a fost numit viceprotopop districtual și paroh la Iernut; păr. Nicolae Roman, vicerector seminarial în Blaj a fost numit paroh la Chirileu, iar în locul Sf. Sale a fost numit păr. Augustin Ciceoveanu, preot refugiat. — Păr. Aurel Fărcașiu, refugiat, a fost rânduit la Rădăuți; păr. Ioan Oprinca, refugiat, a fost numit la Miheșul de Câmpie; păr. Ioan Borgia, prof. pensionar, a fost numit la Tg. Jiu; păr. Emil Oprea din Lupșa, a fost numit la Boian (Bucovina); păr. Alex. Samoilă din Alecuș a fost numit la Ațel, iar păr. Victor Pop-David din Porumbacul, a fost numit la Geacăș. — Au fost distinși de protopopi onorari: păr. Grigorie Teța dela Cancelaria Mitropolitană și păr. Vasile Szmigelski, preot pensionar din Sâncel.

În postul Crăciunului la Beiuș. În anul acesta postul Crăciunului, la Beiuș, a fost bogat în fapte vrednice de laudă. Agru de aici, a ținut, prin membrii săi, cinci conferințe în sala festivă a liceului de băieți: în 18 Noemvrie Păr. Tâmaș, profesor, despre Originea și locul omului în natură; în 25 Noemvrie păr. Iuliu Hirșe, despre Creștinism supranatural; în 2 Dec. păr. Ioan Telușan despre Episcopia uniți în slujba Neamului; în 9 Dec. păr. Ștefan Berinde despre Monahismul în biserica unită; în 16 Dec. păr. M. Bruchental despre Rolul muzicii în cultul divin. Conferințele au fost ilustrate cu

imează-te. Motivul? Nervii prea agitați. Num nu mai ți-e frică. Nu-i așa?

— Din fericire mă simt mai liniștit; mulțumesc, Excelență.

— Te sfătuesc să-ți reia somnul. Îți va fi bine. Mai sunt câteva ore până dimineață. D-ta dormi, canonic, și eu voi fi de îndată, să nu te conturbe nimeni.

Canonicul sărută cu reverință mâna buclui păstor.

XVI. Altă zi începu să le zâmbească, privind cerul spre răsărit. Oaspeții „palatului” ausolean s'au deșteptat. După una alta, episcopul ieși în plin aer să caute ceva. Se coborâse nu peste mult cu provizii de frunze de stejar pentru refacerile stomacale. După astfel de dejun, stăteau gânditori în morți și ascultau ciripitul dimineții, glasurile înalte de laudă în cinstea Creatorului. În cântecul cântărețelor negânditoare, răsuna deodată o voce omenească. Probabil un bolșevic ce trecă prin apropiere, se veselia cântând un fragment din opera „Boris Godunow”. Pe o voce artistică, a cărei sunete muzicale erau purtate departe departe, pe aripile vântului...

Cerul zilei (spre deosebire de cel al nopților și cel empireu, unde Sf. Paul a fost răstignit) purta glasurile fericirii într'aripătelor cerului și ale omului. Dar la un moment dat, se auzi un tunet strașnic de armă de bușum, care amuți pentru totdeauna, poate cea frumoasă, ce intona fragmentul din o-

pera susnumită. Un bolșevic poate s'a răzbunat ucigând pe cântăreț. Fugarii noștri știind ce va să zică: „iară sufletul o scânteă” căzură în genunchi, implorând pe Făcătorul pentru sufletul nefericitului ucis, care expira undeva prin apropiere, cu ultimile cuvinte ale operei „Boris Godunow”. Au petrecut toată ziua în tăcere și rugăciune, cu gândul la „Cântecul lebedei”.

XVII. Într'o noapte senină, cu miliarde de stele sclipitoare, ce înconjurau pe „regina nopții moartă”, părăsiră „palatul”, îndreptându-se spre mormântul predecesorului episcop Niedzialkowski, stimat și venerat.

...Liniște de mormânt.

...Undeva, ceva coroață metalică, certa vântul obraznic...

Se simte ușor respirația rozei vânturilor.

Pe cărările frumoase a celor ce așteaptă învierea spre mărire sau moartea de a doua, două umbre se mișcau încet. La monumentul ridicat de episcopul Dubowski predecesorului, voiau să îngenuncheze, dar pe pământ era ceva, ca o piatră cenușie, era o pâine, ce o așezase păzitorul locului așteptării, bine știind că arhiereul va găsi timp spre a vizita pe episcopul defunct. Providența schimba hrana de frunze de stejar, cu pâinea învârtășită, căci ei se aflau deja de patru zile între zidurile păcii morților. În jurul monumentului au găsit nu numai pâine, ci și „pleasa doi”, adică apă, căci în zilele precedente plouase mult. Pâinea înmuiată în apă de ploaie, le-a

tihnit. Ba mai mult: părea o delicată. Arhiereul nu și-a uitat obișnuința de a mulțumi Creatorului. S'au reîntors biecurvântând pe Domnul. „Ospitiul” i-a primit din nou în societatea coaselor, resturilor morților, șobolanilor și altor ființe indeziderabile. S'au lăsat în brațele Providenței și-au adormit. Se făcu iarăși ziua. Se permise canonicului să ia drumul spre oraș, pentru a pricepe situația. Dar acesta, peste noapte nu s'a mai întors.

XVIII. Vlădica singur, mai bine zis cu reptilele și șobolanii de cari nu s'a sinchisit, a adormit liniștit. Dimineața nu a voit să mănânce, căci aștepta ora libertății, și a renunțat și la pâine, sfărâmițându-o șobolanilor, cu cari se familiarizase, încât luau fărimiturile de pâine din mâna lui.

Spre ora 10 aude șgomot.

Pare că sunt multe persoane și vin cu siguranță prin deșis, Era Ion, păzitorul cimitirului, ce lăsase pâinea pomenită mai sus. El, însoțit de mai mulți ofițeri bătrâni, de-ai lui Petliura, venia să anunțe pe Ex. Sa că Jitomirul, a doua oară, era evacuat de bolșevici și că poate să se întoarcă la episcopie. A căzut în genunchi înaintea înaltului ierarh, mișcat până la lacrimi. Trăsura aștepta la poarta cimitirului.

Înainte de a se urca în trăsura salvatoare, trimisă de oamenii învingătorului Petliura, Excelența Sa a îngenunchiat, mulțumind lui Dumnezeu: „Christus Vincit!”

Pr. Simion Felecanu

proiecții. Cele două licee de băieți și de fete au aranjat în 13 Decembrie o serbare de Crăciun cu colinzi, cântece și datini în legătură cu Nașterea Domnului, în Biher. S'au executat cântece și colinzi după muzicieni români: Hubic, Muzicescu, Bruchental. Programul a fost executat cu abilitate și multă precizie. *Societatea femeilor unite*, s'a îngrijit și de pătura de jos, de servitoare, pe care în fiecare Duminică după masă, le-a adunat la liceul de fete, unde doamna Bozac și altele le-au dat sfaturi bune. Partea morală a avut-o păr. *Nicolae Cristea*, care le-a îndemnat la viață religioasă, cu pilde din Sfânta Scriptură și viețile sfinților, (*Peregrinus*)

O nouă mireasă a lui Hristos ridicată la cinstea altarelor. Duminică, în 7 Decembrie c. în prezența Colegiului Cardinalilor, a prelaților curiei romane și a mult popor credincios, Papa Pius al XII-lea a declarat de fericită pe *Magdalena marchiză de Canossa*, întemeietoarea Institutului Fiicelor Carității. E o nouă figură luminoasă care împodobeste cu virtuțile ei Biserica lui Hristos.

Trei cardinali își serbează 25 ani de cardinalat. Trei iluștri purpurari ai Bisericii și-au prăznuit luna aceasta a 25-a aniversare a înălțării lor la demnitatea de cardinali ai Bisericii: Cardinalul *Pio Boggiani*, episcop de Porto și sf. Rufina, cancelar al Bisericii romane; cardin. *Alexie Pasculesi*, arhiepiscop al Neapolului și cardin. *Adolf Bertram*, arhiepiscopul Breslaviei. Toți trei au fost creați cardinali de Papa Benedict al XV-lea în conclavele din 4 Decembrie 1916, în urma activității lor strălucite și a multelor merite dobândite în viața Domnului. Cu ocazia acestei aniversări însuși Pius al XII-lea le-a trimis câte o scrisoare de felicitare și le-a împărțit o specială binecuvântare apostolică.

Locale. Joia viitoare, de praznicul Nașterii Domnului, va predica în catedrală păr. *Dr. Victor Macaveiu*, vicar general și prepozit capitular; *Vineri*, a doua zi de Crăciun, va predica păr. *Iuliu Maior*, canonic mitropolitan, iar Duminică după Nașterea Domnului, va predica păr. *Dumitru Neda* canonic mitropolitan.

— Duminică trecută, seara, Preasf. Valeriu Traian Frențiu, a chemat la o întrunire de cunoaștere toată preoțimea, profesurimea și dascălimea dela școlile confesionale din Blaj. Cei invitați au și venit în număr impresionant la „Institutul Reconștinței”, în sala de gimnastică a căruia așezământ școlar a avut loc întrunirea.

Cu cine mai suntem în războiu? Anglia, precum știm, ne-a declarat nouă războiu, iar noi Statelor Unite nordamericane. După Marea Britanie s'au declarat a fi cu România pe picior de războiu *Noua Zelandă*, (8 Decembrie c.) *Canada* (8 Decembrie c.), *Australia*, (10 Decembrie c.) și *Africa de Sud* (11 Decembrie c.)

Sinod protopopesc. În ziua de 9 Decembrie c. a avut loc, la Cisteul de Mureș, unde păstoraște păr. *Iacob Târziu*, sinodul protopopesc de toamnă al districtului Ocna Mureșului. Sinodul l-a deschis, după sf. liturghie, păr. *Iuliu Căpăleanu*, protopopul districtual, cu o scurtă, dar cuprinzătoare cuvântare ocazională. Lecțiile catehetice de probă le-a ținut, cu trei clase, preotul local. Tema sinodală: Cum trebuie să se poarte confesarul cu penitenți ocazionali și mai ales cu concubinii? a dezvoltat-o păr. *Isidor Aldea* din Spălnaca. Au urmat apoi vii discuții asupra ei. (isa).

O nouă operă papală: A chemărilor preoțești. Prin „*Motu proprio*” *Cum nobis*, s'a instituit pe lângă Congregația Seminarilor și Universităților o nouă operă papală: *Opera pontificală a chemărilor preoțești*. Aceasta își propune să intensifice printre credincioși dorința de a promova, de a păzi și ajuta chemările preoțești; de a face cunoscută o adevărată cunoaștere a demnității sublime cu care e înbrăcat un slujbaș al Domnului, cum e preotul, și de a uni pe toți credincioșii în rugăciuni și în practici devoționale. Inscrisii la această operă se vor bucura de multe favoruri spirituale, între care numeroase indulgențe.

Intrunire preoțească la Rogoz. Noul protopopiat al Holodului (jud. Bihor) și-a ținut prima adunare de constituire săptămâna trecută, la sediul protopopesc în Rogoz. Pe lângă cei 14 preoți districtuali, au luat parte la această adunare: păr. *Dr. Iuliu Hirțea* și păr. *Vasile Șuta*, din partea Episcopiei. După celebrarea sf. Liturghii în biserică pa-

rochială, adunarea se deschide de către păr. *Cornel Marian*, adm. protopopesc, printr-o cuvântare cu vervă oratorică și spirit educativ. Păr. *Vasile Șuta* dă apoi, în numele Episcopiei, unele îndrumări preoților, referitoare la presa bună, ținerea misiunilor populare, cateheză, etc., dând și lămuririle necesare pentru întocmirea foilor de proprietate. Unanim se hotărăște, ca viitoarele adunări parohiale să se țină, din caz în caz, tot în altă și altă comună, precedate fiind de misiuni populare, cari vor fi ținute de către un preot călugăr de la mănăstirea Drăgești. De remarcat spiritul de însuflețire în care s'a ținut această primă adunare sinodală a districtului. — Cu Dumnezeu înainte.

Alți patru misionari catolici căzuți la datorie. O telegramă din China a anunțat că patru misionari italieni au fost uciși în 19 Noembrie a. c. în localitatea Ting-Tsoeng din provincia Honan: E verba de Mons. *Barosi*, administratorul apostolic Vicariatului Kaifeng și de părinții *Zanardi*, *Zanella* și *Lazzaroni*. Toți patru aparțin Inst. pont. pentru misiunile streine, din Milano (P. I. M. E.) Ucișii par a fi fost soldați din armata neregulată chineză, iar motivul uciderii e ura contra religiei catolice, pentru că populația regiunii știe foarte bine că misionarii catolici nu fac altă politică decât aceea a lui Hristos.

Păr. *Gemelli* doctor honoris causa la Friburg (Elveția). Păr. *Gemelli*, franciscan, Rectorul universității catolice Sacro Cuore din Milano și președinte al Academiei pontificale de științe, este una dintre cele mai vestite personalități ale științei din lume, mai ales pe terenul psihologiei experimentale. Pentru meritele sale științifice universitatea catolică din Friburg elvețian, în cadrele unei solemne adunări, l-a declarat doctor honoris causa.

Biblioteca națională din Paris va fi mărită considerabil, așa încât va deveni una dintre cele mai mari biblioteci din lume. Ea numără peste 4 milioane și jumătate de cărți, 125.000 manuscrise și 2000 hărți geologice, o mare colecție de ziare de 5 milioane bucăți, un mare număr de monete și de medalii. Cu toate că Parisul se află sub ocupație germană, lucrările de mărire a localurilor bibliotecii sunt în curs.

Mulțumită publică. Curatorul bisericii Române Unite din Vintre (Bihor) ține să mulțumească și pe această cale d-lui inv. dir. din loc, *Pantea Toma*, pentru dania ce a făcut-o, donând bisericii noastre 2 sfeșnice pentru altar și 3 sfeșnice mari cu picior, pentru biserică. Dumnezeu să-i răsplătească înmiit gestul frumos. — *Curatorul*

Rugămintele adresate fraților protopopi. Prin „*Librăria Diecezană*” din Cluj am trimis tuturor fraților protopopi câte 10-20 exemplare din cartea mea intitulată „*Caravanele Ardealului*”. Majoritatea covârșitoare a protopopilor au desfăcut și achitat această carte, pentru care le sunt adânc recunoscător. Considerând, că această carte a mea s'a epuizat total, iar eu aș mai avea nevoie măcar de câteva exemplare, rog pe frații protopopi, la cari eventual s'ar mai găsi exemplare nedesfăcute din cartea mea, să binevoiască a le trimite la adresa: *Septimiu Popa, Timișoara, Bulevardul Take Ionescu 22*. Eu îi asigur că le voi fi adânc recunoscător. Nu doresc nici să-mi vândă cartea, nici să-mi trimită bani, ci numai să-mi retrimite exemplarele rămase nevândute. Anticipând mulțumirile mele îi salut cu frățească dragoste. *Septimiu Popa*.

CARTI & REVISTE

ALEXANDRU FILIPAȘCU: Istoria Maramureșului. București. 1940. Pagini: 270. Prețul: 120 Lei.

Dacă spunem că-i lucrarea unui unit premiată de Academia Română, credem că-i de ajuns să se înțeleagă că-i vorba de o lucrare de valoare. Operă de stăruință și de migală, făcută însă cu toată dragostea ce ți-o inspiră trecutul și prezentul celor din „țara” ta — autorul însuși e din veche familie nobilă mureșană — această istorie poartă pecetea sufletului celui care a scris-o cu căldură, dar nu la repezeală, și nu purtat numai de însuflețire locală, ca să-i zicem așa, ci după studiu îndelungat și în temeiul de material bine cernut. Pentru cei cari nu-s obișnuți cu lucrări pedante, citirea acestei cărți va fi cam grea, fiindcă autorul pune pondul principal pe fapta istorică, nu pe haina în care s'o îm-

brace. Înțeleasă însă bine, și scăldată în căldura inimii proprii, realitatea română maramureșană e o comoară de splendori etice-naționale care te va urmări cu vraja oamenilor și locurilor ei, viața întregă. Pentru care lucru nu numai moroșeni, ci și noi, aștia alții, îi suntem recunoscători d-lui *Filipașcu*. Căci bună faptă a săvârșit.

IOAN GEORGESCU: Iosif Vulcan. Cluj 1941. Pagini: 28. Prețul: 20 fileri.

Broșurică aceasta apare ca Nr. 2 din biblioteca „*Tribuna Ardealului*”. Nu-s multe paginile ei, dar îi e cu atât mai bogat cuprinsul prin ceea ce spune cetitorului inteligent. La un veac dela nașterea celui ce a fost *Iosif Vulcan*, e tocmai potrivit să se aducă aminte celor de azi de legăturile ce le-a avut acest nepot al vlădicului *Samuil Vulcan* cu valorile cele mai de seamă ale vremii sale (*Alexandri*, *Eminescu* — pe care el îi botează așa din *Eminovici*, cum se subscria *Eminescu* la început, — *Titu Maiorescu*, *Cipariu*, *Barițiu*, *Coșbuc* și alții mai tineri, între cari și *Goga*) și de sufletul cât a pus el în intensificarea a tot ce-i mișcare și înaintare română și creștină.

P. IOSIF P. PAL: Originea catolicilor din Moldova și Franciscanii, păstorii lor de veacuri. I. Săbăoani, 1941. Pagini 111. Prețul: 30 Lei.

Răzimat pe documente vechi și pe realități de azi, autorul dovedește că romano-catolicii din Moldova sunt români adevărați, după istorie, după sânge, după credință, după limbă, după port; după calitate, și după mici defecte. Făcând acest lucru pune la punct pe străinii ce ar fi vrut să acapareze ce nu era al lor decât întâmplător, în măsură minimă, și numai vremelnic. Totodată însă atrage atenția și a câtorva dintre ai noștri asupra greșelii ce au făcut lăsându-se răpiți la judecăți pe cari niciodată nu le-a fi rostit dacă ar fi cunoscut cum trebuie starea faptică a lucrurilor.

Calendarul dela Blaj pe anul 1942. Pagini: 124. Prețul: 25 Lei, — Ediție pentru preoți și cantori: 35 Lei.

Il scoate — acum a 19-a oară — „*Unirea Poporului*”. Ca în toți anii de până acum, cuprinde, pe lângă partea calendaristică, poezii, povești, snoave, articole de învățătură, glume, gâcitori, tălcuri „*solomonărești*” a semnelor vremii, catastihul târgurilor din Transilvania, ș. a. Aduce și numeroase chipuri cari fac acest calendar creștin cu atât mai simpatic. — „*Indreptarul Bisericesc*” pentru preoți și cantori pe 1942 e scris de păr. *Gregoriu Tecșa*.

AL. BARDIER: Hristos, pacea lumii. Fol-ticeni, 1941. Pagini: 24. Prețul: ?

Lucrare ieșită din peană și inimă de preot. În al său „*cuvânt pentru vremurile de față*”, păr. *Bardier* se întreabă: De ce au căzut atâtea țări, și se răscoală altele? Și răspunde cuminte și științose: „*Pentru că L-au gonit pe Hristos din sufletul lor, pentru că nu țin seamă de cuvintele Sale, nu sunt pătrunși oamenii de jertfa Sa de pe Golgota, și nu vor să primească mireasma dragostei și a păcii în sufletul lor*”. Ideile acestea le desvoaltă Sf. Sa în cele trei capitole ce urmează cuvântului de începătură și nu-i creștin care să nu semneze încheierile la cari se ajunge în această lucrare de creștinească inspirație.

Almanahul „Vieții” pe anul 1942. Săbăoani: 1941. Pagini: 96. Prețul: 25 Lei.

Tipografia Părinților Franciscani din Moldova se mai poate mândri cu un produs grafic de toată lauda: e „*Almanahul*” acesta. Hârtie bună, tipar ceteț, icoane vizibile, nu pierdute în neguri: totu dovedește gust și pricepere de breaslă. De prisos să mai adaugem că nici sub raportul scriitoricesc și moral, tipăritura aceasta îngrijită nu lasă nimic de dorit. Dela început până la capăt străbate același fir roșu al preocupării de a folosi creștinește cetitorilor prin tot ce li-se pune sub ochi pe aceste pagini ce tmbie la cetit.

Cele Trei Crisuri. Anale Culturale. Apar lunar. (Provizoriu) București. 1941. Abonament: 200 Lei.

Directorul fondator-proprietar, d. G. Bacale glu, de 22 de ani scoate această revistă la care lucrează puteri dintre cele mai de seamă ale scriitorului românesc. La Nr. 11-12 (Noembrie-Dec. c. ce-l avem sub ochi, colaborează, de ex., dd. *Simle Mehedinți*, *Demostene Botez*, *Gr. Tăușan*, *Al. Stamatiaș*, ș. a. Execuția tehnică este ireproșabilă. Ilustrațiile — aproape toate, și totdeauna — de actualitate, sunt pozoabe la cari te oprești cu plăcere.